

Svindlande perspektiv sid 2

Kyrkpressen

P2B

Torsdag 3.3.2011 • nr 9 • Lösnummer 1,10 €

Christa Mickelsson

CHILL

sid 16

Stiftets ekonomi samlas i Borgå

sid 7

En utsträckt hand

Biskop Samuel Salmi och Uleåborgs stift sträcker ut en försonings hand mot samerna i Finland för tidigare övergrepp mot deras kultur. Erva Niittyvuopio är stiftets sekreterare för samearbetet. Bägge deltog i ett seminarium i Torneå senaste vecka som behandlade Lars Levi Laestadius' liv och arbete bland samerna.

sid 6 & 14

Pojken som återfann Gud

sid 13

Australisk lovsångskultur:

Hillsong vinner mark

sid 18

Frank Berger

utmanar sin bekvämlighet

3

Kyrkoåret

to 25	kp 47	sö 28	1:a sö i advent
to 2	kp 48	sö 5 mån 6	2:a sö i advent Självständighetsdagen
to 9	kp 49	sö 12	3:e sö i advent
to 16	kp 50	sö 19	4:e sö i advent
on 22	kp 51-52	fr 24 lör 25 sö 26	Julaftonen Juldagen Stefanidagen
on 5	kp 1	lör 1 sö 2	Nyårsdagen 2:a sö efter jul
to 13	kp 2	lör 6 sö 9	Trettondagen 1:a sö efter trettondagen
to 20	kp 3	sö 16	2:a sö efter trettondagen
to 27	kp 4	sö 23	3:e sö efter trettondagen
to 3	kp 5	sö 30	4:e sö efter trettondagen
to 10	kp 6	sö 6	Kyndelsmässodagen
to 17	kp 7	sö 13	6:e sö efter trettondagen
to 24	kp 8	sö 20	3:e sö före fastan
to 3	kp 9	sö 27	2:a sö före fastan
to 10	kp 10	sö 6	Fastlagsöndagen
to 17	kp 11	sö 13	1:a sö i fastan
to 24	kp 12	sö 20	2:a sö i fastan
to 31	kp 13	sö 27	Marie bebådelsedag
to 7	kp 14	sö 3	4:e sö i fastan
to 14	kp 15	sö 10	5:e sö i fastan
to 21	kp 16-17	sö 17	Palmsöndagen
to 5	kp 18	fr 22 sö 24 mån 25 sö 1	Långfredagen Påskdagen Annan dag påsk 1:a sö efter påsk
to 12	kp 19	sö 8	2:a sö efter påsk
to 19	kp 20	sö 15	3:e sö efter påsk
to 26	kp 21	sö 22	4:e sö efter påsk
on 1	kp 22	sö 29	5:e sö efter påsk
to 9	kp 23	lör 2 sö 5	Kristi himmelfärdsdag 6:e sö efter påsk
to 16	kp 24	sö 12	Pingstdagen
on 22	kp 25-26	sö 19	Treenighetssöndagen
to 7	kp 27	lör 25 sö 26 sö 3	Midsommardagen 2:a sö efter pingst 3:e sö efter pingst
to 14	kp 28	sö 10	4:e sö efter pingst
to 21	kp 29-30	sö 17	5:e sö efter pingst
to 4	kp 31	sö 24 sö 31	Apostladagen 7:e sö efter pingst
to 11	kp 32	sö 7	Kristi förklarings dag
to 18	kp 33	sö 14	9:e sö efter pingst
to 25	kp 34	sö 21	10:e sö efter pingst
to 1	kp 35	sö 28	11:e sö efter pingst
to 8	kp 36	sö 4	12:e sö efter pingst
to 15	kp 37	sö 11	13:e sö efter pingst
to 22	kp 38	sö 18	14:e sö efter pingst
to 29	kp 39	sö 25	15:e sö efter pingst
to 6	kp 40	sö 2	Mikaëldagen
to 13	kp 41	sö 9	17:e sö efter pingst
to 20	kp 42	sö 16	18:e sö efter pingst
to 27	kp 43	sö 23	19:e sö efter pingst
to 3	kp 44	sö 30	20:e sö efter pingst
to 10	kp 45	lör 5 sö 6	Alla helgons dag 21:a sö efter pingst
to 17	kp 46	sö 13	Uppbrottets söndag
to 24	kp 47	sö 20	Domsöndagen

Är han ändå bara som vi?

Ibland blev Han bara så allvarsam och vemodig. Det var man aldrig beredd på. Det syntes tydligt i Hans blick, som vid dessa stunder tycktes sakna den obehagliga glans, som vi annars var så vana vid att se. Den stolta men ändå samtidigt ödmjuka uppsynen var viktig för oss. Vi behövde den för vår tro och för att orka vidare.

Men vid dessa särskilda stunder då Han visade en annan sida av sig själv, ett annorlunda jag, blev man lite ängslig och orolig. Hur är det riktigt fatt med Honom? Är Han ändå bara som vi? Kan man lita på Honom? Vi har ju trots allt lämnat allting. Precis allting som man med våra resurser och vårt levnadssätt kan omfatta.

Tankarna snurrade runt i huvudet, fast man gjorde allt för att inte ge dem mer utrymme. Hantalade om att Han måste välja en väg som Fadern utstakat för Honom och att Han var tvungen att offra sig. Det var vid dessa tillfällen som Han kunde se rädd och osäker ut. Det var som om det mänskliga bara började sippra ur Honom. Samtidigt var Han ändå så definitiv, inget skulle kunna hindra Honom från att gå den vägen till slut.

Ingen människa, gruppering eller andemakt skulle kunna hindra Honom från att välja Guds kärleks offerväg. Det fanns inga alternativ, menade Han.

Man kunde själv bli lätt irriterad, då man efter en lång, intensiv och hektisk dag hörde Honom grubbla över de kommande svåra dagarna. Allt vad det skulle innebära för Honom och oss. "Kan vi inte låta bli att tänka på det, jag orkar inte", hörde jag mig själv säga, knappt hörbart, men trotsigt för mig själv.

Motetterna förkunnar

Att ge bibeltexter klingande uttryck hör till kyrkans kännetecken. Liturgin har ju under större delen av kyrkans historia firats helt och hållet sjungen, från ett enkelt reciterande sångsätt till allt mer avancerade musikaliska former. Bibeltexterna för vissa söndagar inbjuder mer än andra att formas musikaliskt. Fastlagsöndagen hör till dem.

Jag plockar fram två motetter för Fastlagsöndagen, den ena av svensken Sven-

6.3.2011

Vi firar fastlagssöndagen. Temat är "Guds kärleks offerväg".

Läs din Bibel

To 3.3 1 Sam 1:1-20, Luk 6:43-49
Fr 4.3 1 Sam 1:21-28, Joh 12:34-36
Lö 5.3 1 Sam 2:1-11, Matt 13:31-35
Sö 6.3 Jer 8:4-7, 1 Kor 13, Joh 12:25-33
Må 7.3 1 Sam 2:12-26, Luk 13:31-35
Ti 8.3 1 Sam 2:27-36, Luk 5:33-39
On 9.3 1 Sam 3:1-21, Matt 6:16-21
To 10.3 1 Sam 4:1-11, Sak 7:2-13

Psalmsförslag

59, 484, 250, 270, 220 (N), 223: 5.
Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

Dagens bön

Fader, ingenting är större än kärleken.
Vi söker den, tror och hoppas,

men faller tillbaka i tomheten, besvikna på oss själva och på varandra. Fader, ingenting är svårare än kärleken, att vara glad med dem som gläder sig och gråta med dem som gråter. Hjälp oss att dra bort våra krav från varandra och söka din kärlek. Fader, låt oss höra till dem som tror, hoppas och uthärdar. Vi ber i Jesu namn.

Mera om helgen

Jesu offentliga verksamhet när en vändpunkt. Nu börjar vandrigen mot Jerusalem där lidande och död väntar honom. Men på denna väg förhårligas Sonen och den gudomliga kärleken segrar över döden. Våra ögon måste öppnas så att vi inser att Jesus lider för oss och för hela världen. Han frågar också oss om vi är beredda att ställa oss till hans förfogande. Söndagens liturgiska färg är grön och på altaret står två ljus. Ingen rikskollekt.

Jag skämades ögonblickligen för mina spontana ord, men ingen hörde dem, som tur var. Vad skulle de andra ha tänkt? Alla var väl så upptagna med sitt. Kanske

Han hörde det, men Han satt bara och tittade in i lägerelden, utan att säga ett ord. Han rättade till några vedklabbar och sedan tittade Han uppåt mot den

becksvarta himlen. Han bad, såg det ut som.

Det kan vara fascinerande och utmanande att leva sig in i de första lärjungarnas tankevärld. Vil-

ka svindlande perspektiv skulle det inte ge oss ifall vi kunde få del av det som de fick se, höra och känna. Någon kan tycka att det ju var i en annan tid, kultur och världsdel, så att det verkar närmast banalt att försöka förnimma något från den tiden. Jag tror ändå att en efterföljare av i dag kan känna och uppleva tron och närvaron av det Heliga, om inte helt på samma sätt, men ändå lite som Jesu lärjungar. Vi har förmågan att känna, uppleva och leva oss in. Framför allt har vi friheten och förmånen att be. Då kan vi även upptäcka. Även det ofattbara.

Texten berättar om att Jesus ska förhårligas. Inneböörden för att Han ska gå vägen ända till slut, offras för mänsklighetens skull, för att genom lidandet gå hem till sin Fader. För många av oss betyder härlighet allehanda njutningar och rikedomar, men Guds härlighet innefattar, som i ett nötskal, hela kristendomens grundsats: Gud älskar världen så att Han offerar sin Son för varanda människa på jorden. I all tid. Jesus skulle bokstavligen upphöjas på korset, bli hänad och hatad. Allt skulle ändå vara en del av den frälsningsplan som Gud berett för oss. Kanske svårt att förstå, men då kan vi försöka oss på att känna, uppleva och be.

Patrik Frisk
är ungdomsarbetare
i Sibbo svenska församling

motett sjungas i gudstjänsten?

Dag-Ulrik Almqvist
är kantor
i Johannes församling

Helgens texter

Första läsningen

Jer 8:4-7

Andra läsningen

Gal 2:19-21

Evangelium

Joh 12:25-33

Jesus sade: "Den som älskar sitt liv förlorar det, men den som här i världen hatar sitt liv, han skall rädda det till ett evigt liv. Om någon vill tjäna mig skall han följa mig, och där jag är kommer också min tjänare att vara.

Om någon tjänar mig, skall Fadern ära honom.

Nu är min själ fylld av oro. Skall jag be: Fader, rädda mig undan denna stund? Nej, det är just för denna stund jag har kommit. Fader, förhårliga ditt namn."

Då hördes en röst från himlen: "Jag har förhårligat det och skall förhårliga det på nytt." Folket som stod där och hörde detta sade att det var åskan,

men några sade att det var en ängel som hade talat till honom.

Jesus sade: "Det var inte för min skull som rösten hördes, utan för er skull. Nu faller domen över denna världen, nu skall denna världens härskare fördrivas. Och när jag blir upphöjd från jorden skall jag dra alla till mig."

Detta sade han för att ange på vilket sätt han skulle dö.

Frank Berger

”Jag är sångare och livsnjutare.”

- Uppvuxen i Purmo, bor i Åbo. 30 år.
- Teologie magister, studerar klassisk sång vid Åbo musikakademi.
- Ensemblesångare i musikalen *Les Misérables* vid ÅST.

Christa Mickelsson

Som utbildad teolog och ämneslärare, med bakgrund som både predikobiträde och kantor, sadlade Frank Berger om och satsade på musiken.

Med en gourmetlunch framdukad möter Frank Berger mig i dörren till det stora huset i utkanten av Åbo centrum där han bor i kollektiv med tre vänner.

– Det här är ingen studentlya, utan ett hem, säger han och välkomnar mig till matbordet.

Tillsammans med Vile Kavilo, som också bor i kollektivet, äter vi och samtalar om hur det är att bo tillsammans med andra.

– Jag tror inte att människor är ämnade att bo ensamma, säger han och förklarar att Ödmjukhetens palats, som de kallar sitt hem, är öppet för vem som helst när som helst.

Kaffepannan varm om lördagarna

Uttalat öppet hus har de en gång i veckan.

– På lördag eftermiddag håller vi kaffepannan varm och bereder rum för möten och samtal i vårt vardagsrum. Tio till femton personer kommer en vanlig lördag.

Gästfrihet och gemenskap är ett uttryck för en kristen livsstil som Frank vill eftersträva.

– Inte har jag alla lördagar lust att stå och koka kaffe och plocka disk halva dagen, men att ibland pruta på min egen bekvämlighet utvecklar mig som människa. Jag ska inte alltid stå i centrum.

Arbetsfördelningen i hushållet avklarar på veckomöten. Frank har utsetts till handelsminister, i hemmet har också posterna inrikes-, utrikes- och städminister delats ut.

– Det fungerar bra, jag sköter mina uppgifter och behöver inte bekymra mig om det ligger damm i hörnen ibland.

Sjävlärd pianist

Frank Berger studerar för tillfället klassisk sång på heltid. Som 25-åring började han ta privata sånglektioner vid sidan om sina teologiestudier. Efter examen skickade han en ansökan till Åbo musikakademi och blev antagen.

– Efter skriftskolan, när jag fick en personlig tro och blev aktiv i församlingen, vaknade en fallenhet för musiken som inte funnits förr. Jag ser det som en gåva jag fått, berättar Frank.

Vile Kavilo

Frank Berger bor kollektivt med vänner och trivs. Han frågar sig varför människor ska sitta ensamma i sina lägenheter när en av grundpelarna i det kristna livet är gemenskap.

Med sångrösten som vän

Han började spela piano med sig själv som lärare och blev så duktig att han till och med vikarierat som kantor vid olika tillfällen. På frågan om han kunde tänka sig att jobba heltid som kantor svarar han nej.

– Det är ensamt att sitta på läktaren och spela på ett instrument som ganska få egentligen tycker om. Att vara kantor är inte mitt kall.

Dörren på glänt till församlingen

Med en magisterexamen i teologi kunde Frank låta sig prästvigas, men han har valt att inte göra det. Att jobba i en församling i framtiden är inte uteslutet.

– Jag är väldigt öppen för alternativ, men kan inte säga att jag alltid har trivts jättebra som församlingsanställd. Jag har många goda erfarenheter av församlingsjobb, och några av mina bästa stunder i arbetslivet har ägt rum inom ramen för församlingsjobb. Men jag har också märkt att ingen frågat vad just jag är bra på eller vad jag vill.

En vårvinter jobbade han som predikobiträde i Sund-Vårdö församling på Åland, men beslöt efter den tiden att inte gå in i ett heltidsjobb i en församling.

– Trots att jag trivdes ganska bra finns det många arbetsuppgifter jag inte känner mig hemma i, bland annat i att hålla gudstjänster. Men jag vet inte heller hur min idealgudstjänst ser ut, eller hur jag skulle vilja att verksamheten var uppbyggd. Innan jag vet min egen plats vill jag inte stiga in i uppgifterna.

Han drömmer om att hitta forum för undervisning.

– Jag fascinerar av undervisning och predikan. Jag känner mig ändå ganska otillräcklig när jag står i en predikstol och känner att det är svårt att nå åhörarna. Jag tror att predikan kunde vara så mycket mera än vad vi tenderar att göra den till.

Walk the talk

I Franks barndomshem hörde föräldrarna till kyr-

kan och traditionerna var viktiga. För hans personliga tro blev skriftskolan en vändpunkt och efter gymnasiet blev det teologiestudier – först i Örebro, Sverige och sedan vid Åbo Akademi.

– Min tro har utvecklats. Teologin har hjälpt mig i min brottningskamp med stora frågor.

”

Innan jag vet min egen plats vill jag inte stiga in i uppgifterna.

Nu försöker han omsätta sin tro i praktiken och göra den till mer än vackra ord.

– En strävan jag har är att genom mina livsval förverkliga min tro.

När han gjorde Finska Missionssällskapets utlandspraktik i Etiopien

2005 väcktes tanken om en annorlunda livsstil.

– Jag vill inte försoffas i materialismen och bekvämligheten. I mötet med fattigdomen insåg jag att jag med min livsstil passivt säger ja till att den tredje världen utströms i vardagen, en stor är det nog svårt att vara.

Flow på scenen

Tron är också en naturlig del i hans musicerande.

– Jag har fått en sång som finns i mitt hjärta. Musik och sång är mitt sätt att ge utlopp för den.

Frank kallar sig frilansmusiker och klassisk sångare som känner sig hemma i många stilar. Sommaren 2008 sjöng han i Nyslotts Operafestivalkör och 2010–2011 medverkar han som ensemblesångare i Åbo svenska teaters uppsättning av *Les Misérables*.

– Som möte betraktat var inträdet i operavärlden större för mig än det var att komma till teaterscenen i Åbo. Jag trivs med kolleger-

na och mentaliteten som är öppen och gemytlig.

Han har inte svårt att hitta knypunkter mellan teologi och teater.

– På bägge områden får jag jobba mycket med mig själv, det är jag själv som är redskapet. Det är karaktärsdanande.

Det ständiga jagandet efter anställning, de ideliga auditionerna och rotlösheten gör att han tvekar inför att satsa fullt ut på scenkonsten. Men att helt och fullt kunna gå in på scenen och vara närvarande älskar han.

– Den särskilda känslan av flow, ett slags kreativitetens flöde, är oslagbar.

Med Griegs *I bergakungens sal* mullrande i högtalarna avslutar vi vår pratstund. Senare på kvällen ska Frank i väg till teatern för ännu en föreställning.

– Jag försöker att inte ta på mig så mycket andra uppgifter de dagar vi har föreställning. Jag kommer till teatern klockan sex och går hem vid elvtiden. Det är tungt men roligt.

Strömmar av verklighet

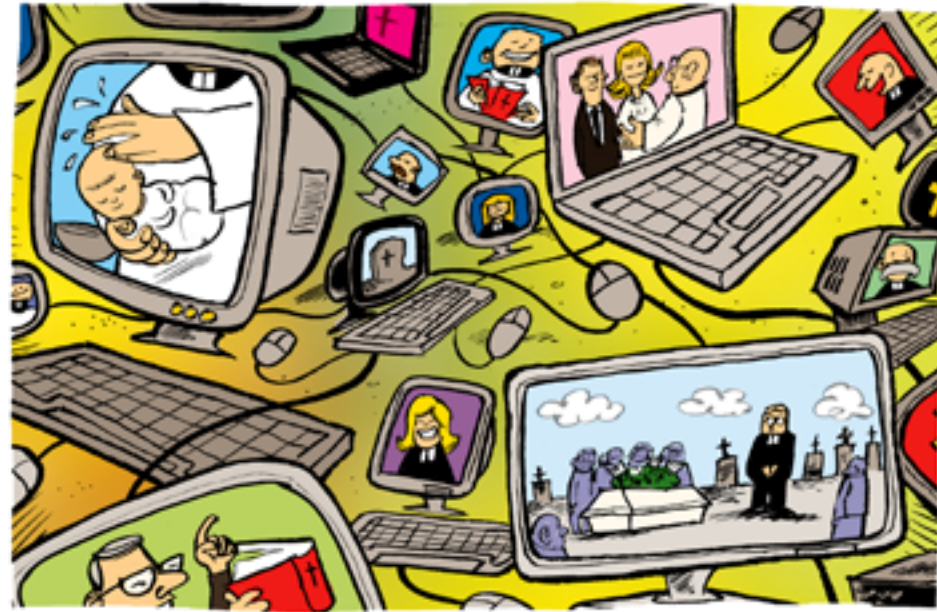
May Wikström

”Begravningar över internet erbjuder anhöriga stor tröst. Webbutskänning ger familj och vänner möjligheten att säga adjö. De som inte kan resa till begravningsplatsen kan se den hemma, live eller som en fördröjd utskickning på en tid som passar dem bäst – *at their convenience*.” Texten är översatt från en av de många amerikanska företagen som i kommersiellt syfte redan erbjuder tjänster som den här.

Vi är inte alls långt borta från den verkligheten. I Sverige pågår som bäst en livlig debatt om streamade gudstjänster, som också innefattar hur långt man kan gå när det gäller att sända förrättningar som vigsel, dop och begravningsar över internet. Kyrkpressen rapporterade för en tid sedan om motsvarande diskussion här hos oss, och de direktiv som kringgärdar sändningar över nätet.

I julas webbsände Svenska kyrkan en gudstjänst i Jönköping, och det var den som i vårt grannland väckte starka reaktioner och påföljande diskussioner om eventuella kränkningar av integritetsskyddet och kyrkofriden. Trots det fortsätter de samordnade planerna på centralnivå för ett mer omfattande projekt, där gudstjänster redan i höst kan pilotsändas över webben.

Svenska kyrkans webbschef Lars-Ove Ljungberg säger

Jan Lindström

ger till Kyrkans Tidning att nätet i dag är den plats där människor möts, och att kyrkan vill vara med där. Han är inte heller främmande för att utöka gudstjänsterna på nätet med bröllop, dop och begravningsar.

– Människor som finns långt bort kan också delta. Vi har många utlandsförsamlingar där människor gifter sig där folk hemma i Sverige kanske vill delta. Samma sak gäller begravningsar i vårt avlånga land, människor kanske har svårt att ta sig dit, då kan man kanske finnas med på begravningsar också, säger Lars-Ove Ljungberg följaktligen till Kyrkans Tidning.

Visst kan man bejaka att det är bra att den som in-

te har möjlighet att delta i vändpunkterna i deras närmaste liv kan göra det på något sätt ändå. Men borde det ändå inte vara undantaget?

Tanken om *at their convenience* ligger så snuddande nära. Visst är det bra att kyrkan också tar i bruk alla de nya möjligheter att nå människor i glädje och sorg som tekniken erbjuder. Men i webbivern kan man också förivra sig och gå vilse. I värsta fall kanske förstärka den sorgliga synen på kyrkan som enbart en serviceinrättning, en tjänsteproducent som rullar ut röda mattan och bejakar attityden med ett beredvilligt ”varsågodbara”.

Ingenstans i intervjun vägs själva tanken, om

det överhuvudtaget är så att tittarens fysiska närvaro har någon betydelse i sammanhanget – för den gudstjänstfirande gemenskapen, för dem som lovar att älska i nöd och lust eller för att ta avsked av den som aldrig mer återvänder.

Ingenstans säger någon att det kanske faktiskt har en betydelse för mig som människa att mobilisera mig i verkligheten, till det som sker i verkligheten.

Nej, undertonen ger genklang av ”min rättighet att se” snarare än ”min skyldighet att vara där.”

Och till slut undrar man ju, vem som i längden ens kommer att orka släpa sig någonstans alls för att delta.

På riktigt.

Inkast

Patrick Wingren
är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad

Kärlekssömn

Min fru har en livsgnista som förundrar mig. Hon stiger upp på morgonen för att inte missa något.

Själv har jag sedan tidiga tonår funderat på varför vi lever, verkar, finns. Jag har inte kommit fram till någonting alls. För mig är livstiden en fysisk nödvändighet – inte mycket till val där, och alternativet är destruktivt. Fick jag välja själv så skulle jag sova tills någon väcker mig till någonting annat.

Jag har svårt att förstå varför människan skulle ha blivit skapad till avbild av någon fullkomlig. Det fullkomliga ska inte behöva någonting annat än sig självt. Möjligen är vi skapade för att det är möjligt. Utan att mer än nudda vid teodicéproblemet så tvivlar jag på att det hela gått till så godtyckligt.

Återstår att vi finns till på grund av längtan. Det känns på något vis tröstande. Om fullkomlighet längtar – på samma sätt som man och kvinna längtar – så är kärlek en del av det fullkomliga. Att älska blir vårt sätt att likna Gud.

Då är också avsaknad av kärlek det som är minst likt Gud. Inte motsatsen ... Att hata kräver energi, även om det är missriktad sådan. Avsaknad av energi – av kärlekens glöd eller hatets glödande frost – gör oss ljumma, likgiltiga. Kärlekslösa, i ordets riktiga mening.

– Du kan inte säga så där. – Varför inte? – Ja men, att du inte vill leva, usch, tänk nu på allt det fina du har, du borde skämmas.” Det här är en ständigt återkommande ordväxling när jag berättar för någon om min längtan efter att sova. För mig är sådana argument samma som att säga jag måste finnas för annat, eller att annat måste finnas för mig. Jag tror inte på ett liv vars drivkraft är dåligt samvete.

Så jag fortsätter att längta, även om det är efter sömn. Kanhända är det mitt märkliga sätt att älska. Passiv tänker jag i alla fall inte bli.

I denna längtan har jag så välsignat många ljusa stunder. De kommer liksom överraskande, utan krav, och även om min vardag ofta går ut på att må minst dåligt så förbluffar livet mig gång på gång.

www.kyrkpressen.fi

Den senaste tiden har en diskussion rasat i Sverige angående kändisars användning av den omåttligt populära s.k. rävbollmössan. En rävbollmössan är en vanlig yllemössa med en stor boll av blå-rävsskinn högst uppe på toppen. I diskussionen har diverse kändisars användning av dessa mössor kritiserats och deras pälsanvändning har beskrivits som omoralisk.

Moral och omoral är inga absoluta begrepp i dagens värld. Allt handlar om vilken etisk grundsyn en människa har. För en är det djupt omoraliskt att bära päls, medan det för en annan är helt ok. Den nya etiken, som bl.a. omoralisförklarar pälsanvändning och köttätande, bygger på en människosyn som i förlängningen kommer att leda till stora samhälleliga förändringar. Förändringar som börjar med att man kallar en prinsessa som använder en rävbollmössan för omoralisk – och som slutar ...

Ja, var? Med återinförandet av ättestupan, eller med något ännu värre?

Kristian Nyman på kyrkpressen.fi

Läste i eftermiddags en aktuell nyhetsartikel på nätet om att Vatikanen hade lanserat Faithbook som ett alternativ till Facebook. Min första tanke var ”wow” – sedan läste jag vidare.

”Många saker är likadana som på Facebook, till exempel profilsidan och möjligheten att skapa evenemang. Skillnaden är att Faithbook har en katolsk ”touch”. När man skapar en profil blir till exempel användaren automatiskt inbjuden att delta i evenemang- et ”Armageddon” och det enda svarsalternativet är Ja. De enda alternativen när det gäller relationsstatus för personer som inte är präster är Gift och Singel, men nunnor har en extra valmöjlighet, ”Har ett förhållande med Jesus.” När jag hade kommit så långt i

texten insåg jag att något var lurtt och ganska snabbt kom jag fram till att webbsidan The Brown Noser är en satirisk studenttidning kopplad till Brown University i Providence, Rhode Island.

Johannes Ottestig, webbredaktör på Dagen.se

I dag stötte jag på ett butiksbiträde som gav bättre service än någon människa av 2011 vill ha.

– Vi hinner inte med det här. Snälla människa, kan du sköta ditt jobb lite sämre? ville jag säga.

Men jag sa förstas ingenting. Efter tio minuter i kö suckade jag ljudligt och bytte sedan halvde-monstrativt kassa. Och fick betjäning ännu senare.

Det förtjänade jag. Jag undrar vad som händer när de långsamma butiksbiträdena tar slut. Det känns som om vi behöver dessa bromsklossar även om de är irriterande.

Amanda Audas-Kass på paper.fi

Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta.

Esaias Tegnér

Diplomati är konsten att uttala sig om både det ena och det andra när man menar det tredje.

Otto Ludwig

INSÄNDARE Adress: Kyrkpressen/opinion, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors, eller redaktionen@kyrkpressen.fi, eller per fax (09) 278 4138. Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 2000 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

TVÅ PROCENTS RÄNTA OCKSÅ PÅ DIN DEPOSITION

Depositionstid 12 mån. Ett avgiftsfritt uttag efter 3 mån.

Minimideposition 10 000 €.

Läs mer på www.aktia.fi.

Välkommen till Aktia Banken.

Boka tid på tfn 0800 0 2470.

Aktia

Ser en människa i varje kund

Annonsera i Kyrkpressen!

Med en
annons når
du hela
Svenskfinland.

Spara energi
& pengar!

Du når oss på:
0400 012 390
050 329 4444
0500 924 528

Eller skicka e-post till
annons@kyrkpressen.fi

Kyrkpressen

SÖK

i lugn och ro

bland böckerna i
Fontana Medias
nätbokhandel!

www.fontanamedia.fi

Kyrkpressen

tfn (09) 612 615 49 • redaktionen@kyrkpressen.fi

Chefredaktör och ansv. utgivare
May Wikström
tfn (09) 612 615 33, 040 153 0313
chefred@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Mannerheimvägen 16 A 9
00100 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138
e-post redaktionen@kyrkpressen.fi
Bank Sampo 800012-00105840

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Utges av Fontana Media Ab

Redaktörer

(e-post namn@kyrkpressen.fi)

Rolf af Hällström,

tfn (09) 612 615 53

Christa Mickelsson,

tfn (09) 612 615 57

Johan Sandberg (Österbotten),

gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds, tfn (09) 612 615 54

Marina Wiik, tfn (09) 612 615 52

Nina Österholm, tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör

webred@kyrkpressen.fi

Layout

Jaagon Ab, tfn (09) 44 84 86

Tryckt hos KSF Media Ab,

Vanda 2011

Annonsinfo Annonsredaktör Marianne Tanttinen, tfn (09) 612 615 50, annons@kyrkpressen.fi. Pris 2,05 €/spmm (sv 1,65 €/spmm). Radannonser 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser 1 €/spmm inkl. moms. Moms 22 % tillkommer på övriga priser. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdag och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Se mediekortet på www.kyrkpressen.fi för mera detaljer.

Annonsförsäljning (e-post namn@kyrkpressen.fi)

Björn Sten, gsm 0400 012 390

Leif Westerling, gsm 050 329 4444, fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, gsm 0500 924 528, fax (06) 347 1018

Tom Kytöpuuro, tjänstledig

Prenumerationer och adressändringar tfn (09) 612 615 50, fax (09) 278 4138, prenumeration@kyrkpressen.fi. Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss. Prenumerationspriser Finland & Norden 58,50 € (halvår 35 €). Utlandet 71,50 €.

*Var dag är en sällsam gåva
- en skimrande möjlighet*

Ta gärna kontakt om du vill ge en gåva för det kristna arbetet på svenska i Finland.

Församlingsförbundet rf. Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors, tfn. 09-6126 1540, e-post kontakt@forsamlingsforbundet.fi, konto 405525-2219.

**FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET rf.**

Res med OT-Resor

Europa på våren flyg och buss

Mainau – Holland

Blomsterresan med vackra landskap, slott och storstäder. Blomstertåget i Holland. En klassisk resa på våren. Resa 11-17.4

Slovenien – Kroatien

Rundresan där två länder visar upp berg och sjöar, hav och natur. Guldkorn: solkusten på Istrien och fantastiska vattenparken Plitvice. Resa 1-8.5

Kultur- och vandring

Favorit i repris! Slovenien med julianska Alperna, och "österrikiska Rivieran" i Kärnten. Njut av våren i undersköna alplandskap. Resa 24.4-1.5.

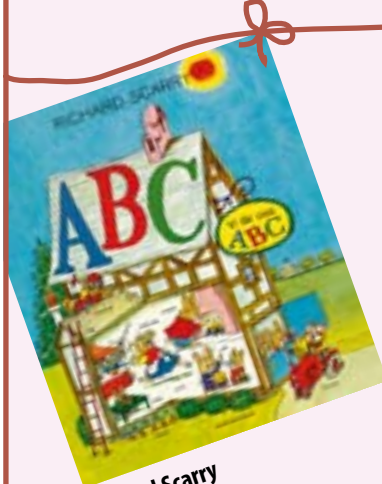
Polen i centrum

Populära, fascinerande Krakow och okända men vackra Wroclaw. Polen överraskar positivt! Resa 19-25.4

www.ot-resor.fi Tel. 06-318 4000

Barnböcker till REAPRIS!

Richard Scarry
Vi lär oss ABC

En klassiker med snart 50 år på nacken! 1 400 ord indelade i olika ämnesområden. Korta texter och massor med härligt, färgglada bilder!
Inb. 10,50 €

**Lin Hallberg &
Margareta Nordqvist**
Teddy till salu

Elsa är åtta år och hästkiktig. En dag hittar Elsa en annons i tidningen: Teddy till salu! Nu gäller det bara att övertala mamma ...
Inb. 8,80 €

Christine Nöstlinger
Frans och fotbollsjakten

För barn som nyss börjat läsa. Frans tappar bort sin brorsas boll med den bästa landslagsspelarens autograf. Hur ska han få tag på den igen?
Inb. 6,50 €

Anna Ribbing & Mati Lepp
Bananflugor och kramsnö

Hur ser orden ut om vi lyssnar på vad vi egentligen säger? Fniisa åt ord som tigerkaka, fotboll och påssjuka.
Inb. 8 €

**OBS! Ny öppettid i Fontana Medias bokhandel:
Vi öppnar kl. 10 måndag till fredag. Välkommen!**

fontana
M • E • D • I • A

Mannerheimvägen 16 A 9 tfn (09) 612 615 30
00100 Helsingfors fax (09) 612 615 55

www.fontanamedia.fi bokhandel@fontanamedia.fi

Kyrkan bereder ursäkt för kulturövergrepp mot samerna

Johan Sandberg

De förorätter kyrkan gjort mot samekulturen bör utredas och kyrkan be om ursäkt.

Den hälsningen framförde sametingets ordförande **Klemetti Näkkäljärvi** till seminariet som behandlade **Lars Levi Laestadius** i Torneå senaste vecka.

– Att be om förlåtelse och att förlåta är ju en del av kristendomen, säger Näkkäljärvi. Men innan kyrkan ber om ursäkt är det viktigt att man först noggrant reder ut vad man ber om förlåtelse för.

Näkkäljärvi nämner att kyrkan tidigare stämplat samekulturen som synd och att bara majoritetens sätt att tjäna Gud varit det rätta. Jojken försvann ur kyrkan liksom också den samiska mytologin. Näkkäljärvi konstaterar ändå att tiderna förändrats och att kyrkan numera ger service på samiska.

I synnerhet under 1800-talet fick samerna känna hur kyrkan trampade ner deras kultur. Majoritetsbefolkningen, handelsmän, nybyggare, präster och klockare introducerade alkoholen för samerna. Supandet blev ett allvarligt problem. Och de som hämtat alkoholen var samtidigt de som beskyllde samerna för superiet.

– Även om Laestadius lyckades få supandet att minska så finns alkoholproblemet kvar än i dag, säger Näkkäljärvi.

Tas på allvar i stiftet

Kyrkan tar Näkkäljärvis ord på allvar. Biskop **Samuel Salmi** i Uleåborgs stift har tillsatt en finländsk-samisk arbetsgrupp som planerar ett försoningsseminarium i Enare den 4 juli 2012.

Sametingets ordförande Klemetti Näkkäljärvi vill att Finlands evangelisk-lutherska kyrka ska be om ursäkt för sina övergrepp mot den samiska kulturen.

– Men det här är inte bara en kyrklig angelägenhet, säger Salmi. Min förhopp-

ning är att även statsmakten upptäcker vilket banbrytande arbete som är på gång. För kyrkan räcker det gott och väl att reda ut det frågor som varit svåra för

oss. För att det ska bli en verklig försoning måste det resultera i något där samhället, kyrkan och samerna står tillsammans.

Startskottet skedde för

Biskoparna Per Oskar Kjølås och Hans Stiglund representerar var sitt stift som bad samerna om ursäkt på 1990-talet.

två år sedan vid de samiska kyrkodagarna i Enare. Där framfördes önskemålet om ett försoningsseminarium i enlighet med svensk och norsk modell.

– Jag har lyssnat med känsligt öra på vad samerna själva vill av processen, säger Salmi. När ett sådant önskemål framförts vill vi naturligtvis ta det på allvar och reda ut vad det betyder för det finländska samhället.

– Vi vill ha ett möjligast brett svar på vad vi ska försonas om och be om ursäkt för, ifall vi kommer så långt. Nu är tiden inne att vi tar varandras kulturer på allvar. Vi vill ta en nystart och putsa bordet på det känslomässiga planet efter våra förfäder och kanske också oss själva. Vi måste kunna se på varandra som de bröder och systrar vi är.

Norge och Sverige visar modell

Kyrkorna i Norge och Sverige bad redan i slutet av 1990-talet om förlåtelse för sina övergrepp mot samekulturen.

– Det gjorde vi år 1997 i samband med en större samisk kyrklig utredning, säger **Per Oskar Kjølås**, biskop i Nord-Hålogaland i

Norge. Som en följd av detta ska kyrkomötet i april behandla en stor national åtgärdsplan för samiskt kyrkoliv. Ursäkten får inte bara vara tomma ord utan den ska följas upp av handling.

Både Kjølås och biskopen i Luleå, **Hans Stiglund**, håller med Näkkäljärvi att man först måste veta vad man ber om ursäkt för.

– Vi har som kyrka varit allierade med makten och skadat människor. Risken finns att en ursäkt en generation senare ur offrens synpunkt kan kännas som hyckleri; är det så lätt att be om förlåtelse? Därför måste man få kunskap om hur vi som kyrka handlat, säger Stiglund.

Stiglund säger att svenska kyrkan fortfarande har en del arbete att göra med att följa upp vad ursäkten betyder för dem.

– Vi började aktivt översätta psalm- och handböcker och plocka in samiska sånger i samisk kultur i kyrkan. Det har varit en svår resa. Men det är viktigt med symbolhandlingar som att be om ursäkt.

Mera om seminariet om Lars Levi Laestadius och samerna på sid 14.

Krister Snellman tar över i Skutnäs bönehusförening

Johan Sandberg

Jakobstads Fridsförening, även känd som den laestadianska bönehusföreningen i Skutnäs, har valt Krister Snellman till ny ordförande.

Krister Snellman valdes till ordförande efter **Jan-Henrik Sundqvist** på årsmötet senaste fredag. Sundqvist, som varit ordförande i tre

år, steg nu helt av styrelsen. Snellman var föreningens vice ordförande ifjol och har därmed jobbat sida vid sida med Sundqvist. Snellman har varit styrelsemedlem i tre år.

Som ordförande kommer Snellman inte att driva någon ny linje.

– Under året har verksamheten omstrukturerats

Laestadianska Jakobstads fridsförening har ett slitsamt år bakom sig. Enligt nya ordföranden **Krister Snellman** behöver man nu framför allt arbetsro.

enligt en ny modell. Största förändringen har skett i söndagsskolan där vi gjorde en uppdelning i olika åldersgrupper. Dessutom har vi startat upp bibelstudie- och diskussionsgrupper samt olika aktiviteter för ungdomar. Vi kommer att jobba vidare i det spåret. Nu behöver vi framför allt arbetsro, säger Snellman.

Det har varit ett slitsamt år för föreningen, inte minst med tanke på det massmediala inresset föreningen hamnade ut för i samband med pedofilfallet som kom

i dagen för ett drygt år sedan. Det har ställts krav på reformer både inom och utanför föreningen.

– Risken med alla väckelserörelser och föreningar är att de läses i sina former och att formerna blir viktigare än evangeliet. Fastnar man i formerna är det risk att man fokuserar fel, säger Snellman.

Förutom Sundqvist steg tre personer av styrelsen. Till nya styrelsemedlemmar valdes **Marika Lassfolk**, **Sören Thylin** och **Daniel Vähäkangas**.

Tinca Björke

Mariehamn firade

Mariehamns stad firade sina 150 år den 21 februari med frimärke, bokverk, utställning och bal på stadshuset. I söndags firades jubileumsmässa där församlingens barnkör sjöng och både stadsfullmäktiges ordförande och de två lokala friförsamlingarnas representanter medverkade.

Mariehamns stad är äldre än församlingen som fick sin kyrka, S:t Göran, först år 1927. Fram till dess skötte kyrkoherden i Jomala det andliga arbetet i staden.

Församling och stad samarbetar bland annat i Margaretagården i södra delen av Mariehamn där eftisverksamheten sköts av både stads- och församlingsanställda. (RH)

Kyrkostyrelsen ska bli grönare

Bianca Holmberg

Från och med nu vill Kyrkostyrelsen leva som den lär på miljöområdet.

I aulan på Hamngatan 11 står en vattenautomat med engångsmuggar av plast. Men snart kan vattenautomaten vara utbytt mot sorteringsfack för papper. För nu satsar Kyrkostyrelsen på att uppfylla kriterierna för Kyrkans miljödiplom, som Kyrkostyrelsen själv har instiftat.

– I kyrkans strategi ingår också att ta hand om skapelsen. Det är dumt om vi på Kyrkostyrelsen inte uppfyller våra egna kriterier. Vi vill vara exempel på det här området, säger **Ilkka Sipiläinen**, sekreterare för samhällsarbete och ansvarig för miljöfrågor på Kyrkostyrelsen.

Vegetariskt och rättvist

Den nygrundade arbetsgruppen, som består av anställda på Kyrkostyrelsen, har som mål att miljökriterierna ska vara uppfyllda inom det här året. De gäller inte bara Kyrkostyrelsens lokaler i Helsingfors utan också lägerområdet i Vainiemi, Kyrkans utbildningscentral och ärkebiskopens kansli i Åbo. En rundvand-

Bianca Holmberg

Skräp och papper av första och andra klass hamnar i skilda avfallskärl när Ilkka Sipiläinen och Kyrkostyrelsen miljöatsar.

ring i huset i Helsingfors visar att mycket redan är gjort.

I köket står de tömda avfallskärlen och väntar på följande dags invasion av hungriga lunchgäster. Matrester och blandavfall hamnar skilt.

– Eftersom maten är en av de tre största faktorerna bakom klimatförändringen har vi funderat på att införa fler vegetariska alternativ och satsa mer på

rättvisemärkta produkter, säger Sipiläinen.

Det syns också på mellanmålsbrickan som väntar utanför dörren till ett mötesrum. Pålägget på brödet består av ost, sallad och gurka.

– När jag är ansvarig för mötesmaten väljer jag att inte ha något kött på brödet, säger Sipiläinen.

Han hoppas att kaffet i termoserna är rättvisemärkt. I princip ska allt kaffe i hu-

set vara rättvis handel men bruket har varit lite vacklande.

– Här ser man att det är viktigt att besluten kommer uppifrån. Om cheferna har bestämt att allt kaffe ska vara rättvisemärkt, behöver inte husmor fundera på det utan hon kan hänvisa till bestämmelserna om någon opponerar sig.

Utomstående bevis

I miljödiplomet ingår också utbildning av all personal. De ska förstå vad miljöatsningen innebär, varför det inte serveras tonfisk och varför de måste gå en god bit för att hämta pappret från skrivaren. Det sistnämnda minskar pappersåtgången som är stor på Kyrkostyrelsen, precis som i de flesta kontorsmiljöer.

Även resandet har blivit föremål för granskning. Miljöarbetsgruppen ska bland annat skaffa två cyklar att använda på kortare sträckor, se över antalet flygresor och ordna fler video- och telefonkonferenser.

Förutom sitt eget miljödiplom ska Kyrkostyrelsen försöka få WWF:s Green Office-certifikat.

– Det är viktigt att vi är opartiska och därför vill vi också ha ett utomstående certifikat. Miljödiplomet är ju vårt eget, säger Ilkka Sipiläinen.

Brödhjälp till studenter

Kp-arkiv

Allt fler studerande har svårt att få studiestödet att räcka till för sina basbehov.

– Efterfrågan på hjälp är stor, berättar **Heikki Hursti**, som leder föreningen Veikko och Lahja Hurstis barmhärtighetsarbete i Helsingfors.

Omkring 200 studerande kommer varje månad då mat delas ut till studerande i Helsingfors.

Studiestödet är inte knutet till något index, utan dess värde minskar varje år på grund av inflationen.

– När levnadskostnaderna ökar krymper studiestödets realvärde. Studerandena hör redan till en av de fattigaste grupperna i samhället, säger **Leena Pihlajamäki**, ordförande för Helsingfors universitets studentkår.

Matutdelningen som riktar sig särskilt till studerande ordnas sista tisdagen varje månad, klockan 17-18.30. (CM)

40 moskéer i Finland

För tjugo år sedan fanns det bara två moskéer i huvudstadsregionen. I dag är de över tjugo. I hela landet finns 40 moskéer, framgår det i en utredning som Helsingin Sanomat gjort.

Största delen av de nya moskéerna finns i affärslokaler och

höghus. En av de äldsta moskéerna byggdes i trä i Träskända redan på 1940-talet.

I Finland bor cirka 45 000 muslimer. (CM)

Kyrkans centralfond uppmanar till etik

Kyrkans centralfond uppmanar företag att delta i direktiven för FN:s företagsverksamhet. Målet med direktiven är att få företag att mera omfattande stöda mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljöskydd och korruptionsmotstånd.

Centralfonden deltar i initiativet för tredje året i rad. Projektet startades av brittiska Aviva Investors. Som en följd av initiativet skickas det ut brev till 143 företag. Bland dessa finns finska Metso och Kesko.

Kyrkans centralfond har skrivit under FN:s principer för ansvarsfulla placeringar. (CM)

Biskop oroad över unga prästers bibelläsningssvanor

Biskopen i S:t Michel, **Seppo Häkkinen**, uttrycker i en kolumn i tidningen Sana sin oro över prästers låga intresse för bibelläsning.

Häkkinen hänvisar till en undersökning som visar att särskilt präster under 35 år inte tycker att bibelläsning är så viktigt som deras äldre kolleger gör, skriver Kotimaa24.

– Jag frågar ofta dem som ska prästvigas hur de när sitt andliga liv. De flesta säger att de ofta ber och går i kyrkan, men få läser Bibeln regelbundet. Det oroar mig, eftersom Bibeln hör till kärnan i prästens kunskapsområde, säger Häkkinen. (CM)

Seppo Häkkinen.

Svenska ekonomienheten till Borgå

Sofia Torvalds

Den svenska verksamhetsenheten för kyrkans personal- och ekonomiförvaltning placeras i Borgå. Verksamheten i Borgå kör i gång år 2013.

Kyrkostyrelsens plenum beslöt förra veckan att den svenska verksamhetsenheten för kyrkans personal- och ekonomiförvaltning ska finnas i Borgå. Hela kyrkans servicecentrum för ekonomi- och personalfrågor (HeTa) placeras i Uleåborg. Utöver Uleåborg grundas servicecentrets

finska verksamhetsenheten i Lahtis och Kuopio.

– År 2017 ska alla församlingars och samfälligheters ekonomier finnas med i det här systemet. Den svenska enheten beräknas köra i gång år 2013, berättar stiftsdekan **Sixten Ekstrand**.

Han är nöjd med att den svenska serviceenheten placeras i Borgå, i samma stad som domkapitlet. Domkapitlet hade Borgå på första plats och Vasa på andra plats i sin föredragning.

– Den svenska enheten ska garantera service på svenska. Enheten blir ett ställe där servicen sker virtuellt, över nätet. Det handlar främst om att sköta lö-

ner, bokföring och betalningar centralt.

Personalen krymper

Orsaken till att kyrkan gått in för att grunda HeTa-centraler är att man vill effektivisera ekonomi- och personalförvaltningen. Men Ekstrand försäkrar att ekonomipersonal också i framtiden behövs i lokal-församlingarna – men den ska inte vara så stor som i dag.

– De 10–12 personer som ska jobba vid enheten i Borgå ska rekryteras bland den ekonomipersonal som redan finns ute i samfälligheterna.

Inom fem år ska systemet vara klart. Målet är att ingen ska sägas upp utan

att den personalminskning som reformen leder till ska ske genom pensioneringar.

– Med en tidsram på fem år hoppas vi också att de som inte kan rekryteras till servicecentren har tid att söka ett annat jobb, om det skulle behövas, säger Ekstrand.

Servicecentret inleder sin verksamhet år 2012 då en pilotenhet kör i gång i Uleåborg. Församlingsekonomierna blir stegvis servicecentrets kunder under åren 2012–2017. HeTa-servicecentret sköter centralt församlingars, kyrkliga samfälligheters, stiftens och kyrkans centralfonds bokföring och löneräkning.

Biskopar på patriarkbesök i Turkiet

Ärkebiskop **Kari Mäkinen** och den ortodoxa ärkebiskopen **Leo** har tillsammans med Finlands katolska biskop **Teemu Sippo** under veckan gjort sitt första gemensamma besök hos den ekumeniska patriarken av Konstantinopel, **Bartolomeus I**.

Patriarkatet med säte i Istanbul har en stark historisk ställning, men i praktiken begränsas Bartholomeus verksamhet av att Turkiet är helt muslimskt och landet har en mycket begränsad religionsfrihet.

Indirekt hoppas man att besöket ska kunna öka chanser för att det enda ortodoxa prästseminariet i Turkiet, som stängdes år 1971, kunde öppnas på nytt. De finländska ärkebiskoparna har tidigare värdjat till den turkiska staten att rädda det kända syrisk-ortodoxa klostret Mar Gabriel vars marker hotas av konfiskering. (RH)

Obamas religionsrådgivare kritiserar

President **Barack Obama** kritiserar för att det bland 12 nyutnämnda medlemmar i hans "religionsråd" inte finns en enda muslim utan bara kristna och judar.

Konservativa kristna är upprörda över att en av de tolv är **Nancy Wilson**, som leder den internationella HBT-kyrkan Universal Fellowship of Metropolitan Churches. Konservativa katoliker i sin tur rasar över att den enda katoliken i sällskapet är nunnan **Marlene Weisenbeck**, vars ordenssyster stöttade Obamas hälsovårdsreform trots att de katolska biskoparna varnat för att den öppnar möjligheter till skattefinansierad abort. Ateisterna i USA är allmänt upprörda över att det alls finns ett religionsråd som bland annat överser hur skattepengar kanaliseras till religiösa gruppers sociala arbete.

Vita Huset avvisar kritiken med att rådet senare ska få 13 nya medlemmar. (RH)

Svenska katoliker utredde övergrepp

Fyra misstänkta fall, tre av dem trovärdiga. Samtliga ligger mellan fyrtio och sextio år tillbaka i tiden. Det här är kon-

tentan av katolska kyrkans egen utredning om präster som gjort sig skyldiga till sexövergrepp i Sverige.

Biskopen i Stockholms katolska stift **Anders Arborelius**, som tillsatt utredningen, säger att fallen juridiskt sett är preskriberade enligt både kyrklig och civil lag. Men utsatta personer uppmanas fortfarande att höra av sig så att saken kan redas ut.

– Det gångna året har för vårt stift varit en tid av bot, samvetsrannsakan och omvändelse, säger biskopen. En utförligare redovisning av utredningarna finns på stiftets hemsida. (RH)

Muslimsk tv-predikant vill inte ha religiös stat

Egyptiern **Yusuf al-Qaradawi** hör till islams mest kända företrädare som ofta är gäst i tv-kanalen al-Jazeera. Att han återvände från sin landsflykt i Qatar och var huvudtalar när Egypten firade Mubaraks fall har uppfattats som ett tecken på att islamisterna tar över revolutionen, liksom i Khomeinis Iran.

– Al-Qaradawi var där för att han är Egyptens mest berömda religiösa ledare och har varit Mubarakkritiker i många år, kommenterar religionsexperter **Jakob Skovgaard-Petersen** i rikssvenska Kyrkans tidning.

Al-Qaradawi är för ett civilt samhälle och en parlamentarisk republik och mot en religiös stat. Muftin har också talat uppskattande över att kristna kopter och muslimer samarbetat under upproret mot Mubarak. Men han har också sagt att staten ska vila på islamsk grund, att Israel är en illegitim stat och att palestinier har rätt att begå självmordsattacker. (RH)

Lennart Koskinen seglar mot pensionen

”Öppenhet ska vara folkkyrkans adelsmärke”

Marina Wiik

Folkkyrkan ska ha rum för alla, annars har den svikit sitt uppdrag, anser biskop Lennart Koskinen.

När **Lennart Koskinen** blev biskop i Visby för åtta år sedan valde han *In Mundo – non ex Mundo* (I världen, inte av världen) till sitt valspråk.

– Jag har fått som uppdrag att representera kyrkan och det betyder också att jag måste ryta till ibland. Dessutom har jag aldrig varit speciellt rädd av mig.

Som biskop har han ofta fungerat som Svenska kyrkans ansikte utåt. I juli blev han förstasidesstoff genom att protestera mot Sverigedemokraterna under Almedalsveckan.

– Det var nödvändigt att göra en markering. De stod 20 cm under vår skylt och spred sitt budskap. I värsta fall kunde man tro att de representerade kyrkans värderingar.

Koskinen sitter ofta i tv-soffor och deltar flitigt i mediedebatter. Målet är att bryta isoleringen mellan kyrkan och övriga samhället och föra fram en annan värdegrund än kommersialism och världslig framgång.

– Just nu har jag aktiverat mig i frågan kring det svenska sjukförsäkrings-systemet. Många är för sjuka för att arbeta men för friska för att vara sjukskrivna. Det har uppkommit en hel folkrörelse mot politikerna kring det där, lite som i Egypten.

Sprider goda idéer

Under sina tjänstear har Lennart Koskinen upplevt en stor förändring i biskopsämbetet.

– År 2000 skildes den svenska kyrkan definitivt åt från staten. Tidigare var domkapitlet en statlig

Under bråda arbetsår har Lennart Koskinen försummat mycket av det han tycker om: familjen, vänner och hobbyer. Nu vill han passionera, inte pensionera, sig.

myndighet och biskopen var i första hand till för att sköta kontrolluppgifter och formaliteter. Nu är jobbet mycket intressantare.

Som biskop på Gotland har Koskinen haft ansvar för 60 000 församlingsbor och för Svenska kyrkans samtliga anställda utomlands. Biskopens huvuduppgift är att inspirera, fånga upp och överföra goda idéer mellan olika församlingar.

– Jag har besökt alla utlandsdestinationer och använder ett par timmar varje dag på att hålla kontakt med medarbetare utomlands, främst per mejl eller chatt.

Som biskop har Koskinen speciellt värnat om kyrkans diakonala uppdrag.

– I praktiken har en del församlingar nu färre präster och fler diakoner än tidigare, förklarar han. Kyrkan kan inte tala om försoning och människovärde om det inte syns i verksamheten.

”Kyrkan är topptung”

Koskinen har bland annat i Kyrkans Tidning öppet kri-

tiserat Svenska kyrkan för att vara byråkratisk, topptung och skendemokratisk.

– Svenska kyrkan borde gå in i en ordentlig dialog om vad som är dess själ. Jag väntar mig mycket av debatten.

Han påpekar att den finländska kyrkan inte heller skulle må illa av en dylik diskussion.

– Finska kyrkan är mer välmående än den svenska och har speciellt orsak att vara stolt över sitt konfirmandarbete. Däremot kan jag tycka att finska kyrkan är trög och konservativ och för långsam i sitt beslutsfattande.

Koskinen syftar speciellt på den aktuella partnerskapsdebatten.

– Om vi inte välkomnar dem som har en annan sexuell läggning än majoriteten, sviker vi våra uppdrag som folkkyrkor. Öppenhet

har alltid varit vårt adelsmärke, man ska inte behöva nå upp till vissa troskrav för att få vara med.

I Sverige har väckelse-rörelserna oftast gått ut ur den lutherska kyrkan och bildat egna samfund. Koskinen ser det som en naturlig utveckling.

– Mångfald är bättre än enfold. Min idé om ekumenik är inte att alla ska sitta i samma båt, alla ska ha möjlighet att söka sig till ett sammanhang som motsvarar de egna värderingarna.

Lade ner biskopsstaven

Lennart Koskinen växte upp i Helsingfors, men flyttade till Sverige i början av 70-talet för att studera vid Uppsala universitet. Han har dubbelt medborgarskap och är mån om sina finlandssvenska rötter.

– Jag har behållit mitt finlandssvenska uttal och mina kunskaper i finska. Jag får ofta frågor om Finland och uppfattar mig som en brobyggare mellan svenskar och finländare. Men jag har inga planer på att flytta tillbaka.

I veckoslutet lade han ner biskopsstaven i Visby stift. Efter att ha installerat sin efterföljare **Sven-Bernhard Fast** vid biskopsvigningen i Uppsala domkyrka den 6 mars kastar han ankar och seglar ut på Atlanten i sin nya segelbåt.

– Jag håller också på med en ny bok om företagets samhällsansvar. Den har beställts av ett förlag i Hong Kong, företagsrelaterade böcker om etik kommer lättare genom den statliga kontrollen där borta. Tanken är att den ska komma ut till jul, men vi får se. Jag lever i nuet och tar en sak i taget.

För Nybyggen & Renoveringar.

Fönster, dörrar o. spegeldörrar
fås i önskad storlek och modell samt färdigmålade.

Speciellt för gamla gårdar har vi fönster med tunna bågar och kittfals - fås även med profilerade bågar.

Öjavägen 78, ÖJA
(06) 834 0425,
fax (06) 834 0566
e-post: kaj.backa@regionline.fi

Backas Snickereri

Bergvärme?

Fråga oss om pris på borring av energihål och vattenbrunnar ...
då vet du att du gjort en bra affär.

DRILLTEC

044-525 9143 info@drilltec.fi www.drilltec.fi

RADIO OCH TV

Andrum kl. 6.54 med repris 8.54

Fre 4.3 Sebastian Djupsjöbacka, Helsingfors (repris från 8.6.2010) **Lö** 5.3 8.54 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok Helga Hund och Nosspussaren. **Må** 7.3 Stefan Forsén, Helsingfors (repris från 6.10.2010). **Ti** 8.3 Stefan Forsén, Helsingfors (repris från 12.10.2010) **Ons** 9.3 Stefan Forsén, Helsingfors (repris från 28.10.2010) **To** 10.3 Edward Holmberg, Sibbo.

Aftonandakt kl 19.20

Fre 4.3 Musikandakt, Sissi Uunila, Mariehamn **Lö** 5.3 17.58 Ett ord inför helgen, Betlehemskyrkan i Grankulla. **Sö** 6.3 Boris Salo, Jakobstad. **Må** 7.3 Yvonne Terlinden, Karis (repris från 29.9.2010) **Ti** 8.3 Edward Holmberg, Sibbo. **Ons** 9.3 Bror Träskbacka, Esbo **To** 10.3 Erik Vikström läser ur sin bok Min bön.

Gudstjänst kl 13.03

Sö 6.3 Gudstjänst med Grankulla svenska metodistförsamling. Predikant och gudstjänstledare: Gösta Söderström. Organist: Eivor Norrbäck. Sång: Jannike Sandström och Pamela Sandström. Musik: Eivor Norrbäck, orgel och Freja Ebeling, flöt. Ur Psalmer och Sånger: 15 (Halleluja sjung om Jesus), 38 (För att du inte tog det gudomliga), 646 (Jag älskar dig Jesus), 497 (Dig till hör äran). Bandad kl. 11.00 i Betlehemskyrkan i Grankulla.

PÅ GÅNG

Fastesamlingar för hållbar livsstil

hålls i Gamla kyrkan i Helsingfors sex onsdagar med start askonsdag 9.3 och i stilla veckan på skärtorsdag 21.4. De inleds kl 17 före en kvällsmässa kl 18. Satsningen avslutas med midnattsmässa påsklördag 23.4 kl 23 i Johanneskyrkan och en pasha-måltid i församlingshemmet. Temat för fastesamlingarna är hur kan vi verka för att bevara skapelsen och dess gåvor för kommande generationer och dela dem rättvist mellan alla på vår jord?

Var och en fastar på sitt sätt och kan ge pengar som inbeparas genom fastan till ändamål de vill stöda. Gemensamt Ansvar, Kvinnobanken och ett fadderprojekt i Tjetjeninen presenteras vid samlingarna.

Kvällsmässorna är stilla, liturgiskt rika nattvardsmässor utan predikan men med helig tystnad och aktiv medverkan av församlingsmedlemmar. Inledare och teman är 9.3 Ulf Särs och Susanna Söderholm om hållbar livsstil. 16.3 Stefan Djupsjöbacka om fastan och Franciskussällskapet. 23.3 Maria Sten om Iona, Ulf Särs om Taizé och Emmaus. 30.3 Tia Sandell om Gemensamt Ansvar, Ulf Särs om Kvinnobanken. 6.4 Kristin Olsoni om Avståndets teologi och fadderbarn i Tjetjeninen. 13.4 Ulf Särs om nerväxt och samhällspåverkan. 21.4 Samtal: Hur gå vidare med hållbar livsstil?

bykyrka, pulkåkning, skidning, korvgrillning (egen korv o dryck med)

Må 19.30 Salamu i Nordanå hos Benita Ahlskog

Ti 13 Missionsmöte i Sisbacka pensionärshem gäst: Jan-Erik Ahlskog

- **19.30** Smågrupp för män i Lillby församlingshem.

Terjärv

Fr 4.3 kl 19 Öppet hus, förs.h. **Sö 6.3 kl 10** Högmässa, khden, kantorn.

- **kl 19** Läsmöte med Näse läslag hos Pirkko Forsén. Vär-

LEDIGA TJÄNSTER

Söker en

IT-Stödperson

på heltid i arbetsavtalsförhållande tillsvidare.

Arbetsplatsen 2011 är Kimitoöns församling, Kapellbacksvägen 6, 25870 DRAGSFJÄRD, med möjlighet till omplacering 2012. Arbetet kan påbörjas enligt överenskommelse.

IT-stödpersonen bör ha lämplig examen på institutsnivå eller motsvarande skolning jämte kunskap om ADB verksamhet samt tillräcklig arbetserfarenhet inom området. Av IT-stödpersonen krävs god förmåga att använda svenska i tal och skrift samt god förmåga att använda finska i tal och skrift. Kunskaper i tyska är en fördel. Lön enligt KyrkTak, kravgrupp 501.

Prövotiden är 4 månader.

Arbetstagaren skall före arbetsavtalet undertecknas inlämna ett godtagbart läkarintyg över sitt hälsotillstånd.

För mer information kontakta dataadministrationschef, Erland Sundqvist, tfn 0403100494, e-post erland.sundqvist@evl.fi.

Skriftliga ansökningar med CV, riktas till direktionschef Kustens IT-central, Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet, PB 34 68601 JAKOBSTAD. Ansökan skall vara IT-centralen tillhanda senast 18.03.2011. Märk kuvertet "IT-stödperson".

HÄR BEHOVS EN
DIAKON / DIAKONISSA

H:FORS

HELTIDSTJÄNST FÖR DIAKONI

är ledig i Grankulla svenska församling

Tjänsten skall sökas före 15.3.2011 kl 16 och kan tillträdas 1.5.2011. Den som väljs till tjänsten skall vara medlem i den evangelisk-lutherska kyrkan och ha avlagt av biskopsmötet godkänd examen för diakontjänst. Språkkrav är fullständigt behärskande av svenska och nöjaktig förmåga att använda finska i tal och skrift. Vid tillsättningen tillämpas fyra månaders provotid.

Skriftliga ansökningar skickas till församlingrådet i Grankulla svenska församling, PB 4, 02701 Grankulla. Närmare uppgifter ger t.f. kyrkoherde Carola Tonberg-Skogström, tfn 050 495 1045 och t.f. diakonissa Arla Nykvist, tfn 050 439 3208.

Mera info www.grankullasvenskaforsamling.fi

Nykarleby församling lediganslår en tjänst som

UNGDOMSARBETSLEDARE

Vi söker dig som har en kristen livssyn och som tycker om att arbeta med ungdomar. Till ditt förfogande har du funktionella utrymmen och en församling som gärna vill satsa på sina ungdomar. Närmare upplysningar ger kaplan Mats Edman 050 52 39 272

samt en befattning som

VÄRDINNA/STÄDARE

på deltid (52%) med församlingshemmet som arbetsplats. Till uppgiften hör att sköta serveringar och lokaliteter. Av den som anställs förväntas arbete även vissa kvällar och helger.

Behörighetskrav för bägge tjänsterna lämplig yrkesexamen eller motsvarande praktisk erfarenhet. Lön utbetalas enligt kyrkans kollektivavtal. Prövotid på 3 månader iaktas. Personlig ansökan riktas till Församlingrådet i Nykarleby församling, Gustav Adolfsgatan 5, 66900 Nykarleby senast 17.3. 2011. Närmare information ges av kyrkoherde Sandvik, tel. 050-5613353.

ÅRSMÖTE

Pro Lukas r.f.

samlas till
årsmöte
söndagen den 13 mars
efter avslutad högmässa
som börjar kl. 10 i Munksnäs
kyrka, Tegelstigen 6.
Vid mötet behandlas
årsmötes ärenden
enligt stadgarna.

dar: Pirkko Forsén, Ann-Christin och Tage Forsén.

Ti 8.3 kl 11-12.30 Vänlunch i förs.h.

- **kl 18** Finsk bibelgr. Småbön- ders skola, Aino och Tuula.
Tisdagar kl 18 fortsätter Aftonbön, förs.h.

<http://sanktjohannes.info>

6.3 kl 10 Gudstjänst i Hotel Polaris, Pedersöre. **Kl 18** gudstjänst i Biblion, Vasa.

Kurs i läkande förbön.

1-3 april i Pellinge kursgård, Borgå

Anmälan till
Gunilla Riska,
050-576 8643
gunilla.riska@evl.fi,
före 22.3.

Pris: 110 euro
Medv: Jan Nygård,
kursledare med team.
Arr. Helhet genom
Kristus.r.f
Mer info: www.helhetgenomkristus.fi

I Jakobstad ville 50 procent av dem som lät döpa sina barn 2010 också ha en församlingsfadder.

Populärt med församlingsfaddrar i Jakobstad

I dag finns det 57 församlingsfaddrar i Jakobstad. De flesta andra församlingarna i Österbotten har också församlingsfaddrar eller funderar på att starta fadder verksamhet.

– En tid efter dopet ringer församlingen upp föräldrarna och frågar om de är intresserade av att få en församlingsfadder till sitt barn. Om svaret är ja väljer man tillsammans ut en av de frivilliga faddrarna, ofta någon som bor nära familjen, berättar Birgitta Kjellberg-Karvonen, familje- arbetsledare i Jakobstads församling och själv församlingsfadder.

Församlingen skickar sedan material till faddern som besöker familjen ungefär tre månader efter dopet. Efter det första mötet kommer församlingsfaddern på besök en gång om

året och kan bli en viktig stödperson eller en vän till familjen.

I de flesta församlingar besöker faddern familjen under barnets första fyra levnadsår. I Jakobstad håller man kontakt tills barnet är sex år. Församlingsfaddern är också med och väljsignar barnet då det börjar skolan.

– Församlingsfaddern är inte en ersättare till en vanlig fadder utan ett stöd för föräldrar och faddrar när det kommer till att ge kristen fostran till barnet. En församlingsfadder har ofta också egna barn och är aktiv i församlingen, säger **Anne Holländer**, branschsekreterare för barn- och familje arbete vid Kyrkostyrelsen.

Systemet med församlingsfaddrar fick sin början i Jakobstad i början av 60-talet. Då kom den visionära tänkande prosten **Runar Backman** hem efter en resa i USA och i Sverige. Inspirerad av vad han sett i de utländska kyrkorna grundade han församlingsfad-

derverksamheten.

Speciellt aktiv var församlingsfadder verksamheten på 80-talet då det fanns många faddrar också i södra Finland. I dag är det bara i Österbotten som verksamheten fortsätter.

Alla församlingar ägnar sig ändå åt ett slags fadder verksamhet genom att årligen skicka ut kort till barnen under de första fyra åren. När barnet fyllt fyra skickas ett brev till familjen om vilken barnverksamhet församlingen kan erbjuda.

Enligt Birgitta Kjellberg-Karvonen är många glada över att församlingen tar kontakt och tipsar om sin verksamhet.

– Församlingsfaddern gör också ett diakonalt arbete då han eller hon får komma in i en familj för att göra gott; be för den och verka i tro, hopp och kärlek. Det kan bli ett förebyggande vårdarbete, säger Kjellberg-Karvonen.

Rufus Hedengren
tf informatör vid Kyrkans
central för det svenska
arbetet

MARKNAD

UTHYRES

Fin tvårummare 44 m² på Munkshöjden. Hyra euro 750:-/mån. Tel: 040-5015635.

I Bromarv fr. vår till höst 45 m² kv+br vid havet nära all service. Tfn 040-750 7966 (kvällar)

ÖNSKAS HYRA

Pålitliga, skötsamma och icke-rökande ungar Henrik & Jesse söker två i centrala Helsingfors. Ta gärna kontakt henrik.skouen@student.hanken.fi eller tel. 0405054939.

Nå hela
Svenskfinland!

www.kyrkpressen.fi

Werthmanns Begravningsbyråer
 Ab Werthmann Oy

Fullständig begravningservice
 – med omtanke och mångårig erfarenhet

Karis Hangö Ekenäs Ingå Sjundeå
 Köpmansg. 18 Bulevarden 9 Gustav Wasa g. 14
 Tel. 019-232186 Tel. 019-2482059 Tel. 019-2413261 Tel. 019-232186

www.werthmanns.com
 Dejour 24 h 0400-473391

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÄSTAR

- ett gratis informationspaket och en kosnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST
 Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481
 Malm: Kyrkobytvägen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
 Esbo centrum: Esboplatsen 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautausuolto.net **MEMORIA**

Juridisk byrå
HENRICSON & KIETZ
 Kungsgatan 7, 10600 Ekenäs, tfn (019) 246 2462

Kyrkslätt Begravningstjänst
 Bo R. Lindström Ab

tfn (09) 298 8903
 kvällar tfn 0400-813 586

Innehavare Bo R Lindström
 Står till tjänst med alla begravningsarrangemang

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
 www.armsborgoy.fi Jour 0400 977 000

www.panoramavasa.fi

panorama
 LUNCHRESTAURANT - LOUNASRAVINTOLA
 Vasarespl. 16 Vaasanpuut. Vasa -Vaasa Tel/fax: (06) 317 4163

En byrå med komplett service

Hagnäs tel. 010 76 66500
 Tölö tel. 010 76 66530
 Östra Centrum tel. 010 76 66590
 Alberga tel. 010 76 66610
 Hagalund tel. 010 76 66570
 Dickursby tel. 010 76 66560
 Myrbacka tel. 010 76 66600
 Kervo tel. 010 76 66550
 Hyvinge tel. 010 76 66580
 (0,0828 €/tel + 0,1199 €/min)

HOK-ELANTO

HOK ELANNON
 HAUTAUSPALVELU

hok-elannonhautauspalvelu.fi
 perunkirjoitustoimisto.fi
 Telefonejour 24 h: 050 347 1555

När underlivet mår bra blir hela livet bättre.

– Jag känner mig nu som en helt fungerande kvinna, säger Carina Johansson, 53 år.

Med åren har hon märkt att slemhinnorna i underliv, mun och ögon kan behöva extra hjälp.

Inte minst i jobbet som lärare i babysim gäller det att underlivet har normal funktion.

– Med Buckthorn kan jag vara i bassängen flera timmar. Jag vet att kroppen fungerar och behöver inte oroa mig.

Klar förbättring i slemhinnorna

Carina är också spa-terapeut och massör. Ett jobb där man finns till för andra och ger mycket av sig själv. Då gäller det att man mår bra själv.

– Efter att ha tagit Buckthorn i två månader kände jag en klar förbättring i slemhinnorna. Läpparna är mjuka och smidiga, och jag behöver inte använda cerat. Tandköttet är friskare och jag kan både borsta tänder och använda tandtråd utan besvär. Dessutom känns ögonen klara och sköna.

– Men mest uppskattar jag att underlivet fungerar som det ska.

Bara en kapsel per dag

Carina började med två kapslar för slemhinnorna per dag under två månader för att sedan gå ner till en per dag.

– Det är så himla skönt med bara en kapsel per dag. Jag tar den på morgonen med frukosten och sedan är det klart.

Havtornsolja är bra för alla kroppens slemhinnor

Buckthorn är ett helt nytt kosttillskott för kroppens slemhinnor. Den unika formulan innehåller förutom kallpressad ekologisk havtornsolja med omega-7 också rutin och quercetin, naturligt från bovete. Dessa ämnen tillsammans bidrar till att stärka slemhinnornas naturliga funktion.

Nyttiga ekologiska havtornsbär

Havtorn är känt som ett av världens nyttigaste bär genom sitt breda innehåll av näringsämnen. Bären är bland annat rika på fettsyror, som är viktiga för en normal cellfunktion i vår kropp. En av fettsyrorna som havtorn speciellt innehåller är omega-7. Den anses vara viktig för alla kroppens slemhinnor och hudens funktion, speciellt med stigande ålder.

Fakta om Buckthorn

Främjar slemhinnornas funktion i mun, ögon och underliv.

Innehåller kallpressad ekologisk havtornsolja.

Innehåller även tre starka antioxidanter som ger slemhinnorna och kroppen ett extra skydd:

- 25 mg Rutin
- 25 mg Quercetin
- 5 mg patenterat Rosmarinextrakt

Rekommenderad underhållsdos: 1 kapsel/dag.

Finns i hälsobutiker och apotek
 kan beställas fraktfritt på www.elexironline.fi eller på telefon 06-3436 506

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

– EN MINNESVÄRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
 Rönnbackav. 32 A
 00710 Helsingfors
 tel.09 387 6284

När dag är en sällsam gåva
 = en skimrande möjlighet

Ta gärna kontakt om du vill ge en gåva för det kristna arbetet på svenska i Finland. Forsamlingsförbundet rf. Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors, tfn. 09-6126 1540, e-post kontakt@forsamlingsforbundet.fi, konto 405525-2219.

FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET rf.

HAR DU FRÅGOR OM BUCKTHORN KONTAKTA: ELEXIR PHARMA AB – FINLAND
 TEL:06-3436 506, FAX:06-3436 502, E-POST:ANN-CAROLINE@ELEXIR.SE, WWW.ELEXIRPHARMA.FI
 ELEXIR ÄR ETT SVENSKT FÖRETAG SOM UTVECKLAR NATURLIGA OCH EKOLOGISKA EGENVÄRDSPRODUKTER FÖR DEN NORDISKA MARKNADEN.
 DE HÖGKVALITATIVA PRODUKTERNA TILLVERKAS ENLIGT LÄKEMEDELSTANDARD UTESLUTANDE I NORDEN.

En svår uppväxt gjorde Kim Metso övertygad om att Gud inte fanns. Han kom till tro genom en Alpha-kurs som han gick av ren nyfikenhet.

Carla Stenors

Från övertygad ateist till kristen:

”De är trevliga - synd bara att de är kristna”

Är det någon som småretas med mig? Den frågan ställde sig ateisten Kim Metso då han märkte att hans flickvänner nästan alltid hade någon anknytning till den kristna tron.

Han är elteknikern som arbetat med adb och IT-verksamhet största delen av sitt vuxna liv.

Han är Mensa-medlemmen som arrangerar svenskspråkiga IQ-tester, men lika gärna ställer upp om det ska ordnas en Alpha-kurs om den kristna trons grunder.

Han är ateisten som tvingades ompröva sin insikt om att Gud inte existerar.

Det handlar om datakon-sulten Kim Metso, som berättar så här om sig själv:

– Jag brukar presentera mig som en Hangöbo som bor i Borgå, en västnylänning som jobbet har fört österut.

”Ateismen blev min tro”

Svåra bardomsår gav Kim Metso insikten att någon Gud inte existerade och om han mot förmodan fanns så ville han inte ha något med Kim att göra.

– Jag hade i likhet med nästan alla små barn en grundtro på Gud. Jag kommer ihåg att min mamma läste bönen ”Fader vår” med mig och jag visste att det fanns en ”gubbe” där uppe som kallades för Gud. Min pappa dog då jag var bara ett år och min mamma brukade berätta för mig att min pappa hade farit till himlen.

Allting förändrades då Kim kom i skolåldern. Hans mamma befann sig på fortbildning i Vasa då och han fick bo hos mormor och morfar i Hangö. Så dog morfar och mormor hamnade på sjukhus. Mamma kom hem – men hon kom inte ensam.

– Min mamma gifte om sig och jag passade inte in i den matematiken. Från första början blev jag både fysiskt och psykiskt miss-handlad av min styvfar. Jag kommer inte ihåg om jag skulle ha bett till Gud då, men jag minns att jag bad till min pappa. Han var liksom min mellanhand till Gud för han satt ju där vid samma bord någonstans.

Själsfränder i Mensa

När ingen förändring inträffade blev Kim allt mer bitter och ledsen. Han var mellan åtta och elva år då han blev ateist.

– Jag tänkte att om det finns en Gud, varför tillåter då den guden mig att ha ett sådant liv som jag har? Det

jag hade lärt mig om Gud passade inte in på mig. Jag kom till insikt om att det inte kan finnas någon Gud, och skulle en sådan finnas, så behövde jag inte en despot till som gjorde livet svårt för mig.

Även på det intellektuella planet uppfattade Kim att den kristna tron inte höll måttet. Han ansåg till exempel att Bibelns för-enklade sätt att förklara livets uppkomst var en saga i jämförelse med evolutions-teorins utsagor.

Kim flyttade tidigt hemifrån, arbetsförhållanden förde honom till Helsingforsstrakten. Han gifte sig och blev småningom far till två döttrar, i dag tjugotvå och tretton år gamla. För omkring tio år sedan slutade äktenskapet i skilsmässa.

På 1990 talet då han bosatt sig i östra Nyland tog han kontakt med föreningen Mensa (mensa=bord) som samlar de högintelligenta. Intelligenstestet som gav honom medlem-

skap gick galant och han kände sig omedelbart hemma i sammanhanget.

– För första gången hittade jag ett gäng som jag kände mig ”du” med, minns han.

Någon knackar på

Även om Kim avfärdade Gud en gång för alla, förundrade han sig över vissa händelser:

– Det har nog hela tiden varit någon där och knackat på dörren, erinrar han sig. Nästan alla mina flick-

tycktes ha något slag av mening eller syfte.

– En hel massa slumpartade händelser som det var svårt att förklara med att det ”bara råkade sig...”

I början av 2000-talet träffade han sin nuvarande fru och de började sällskapa. Hon var förstas kristen, konstaterar Kim sakligt.

– Hon accepterade att jag ansåg mig vara ateist och jag accepterade att hon ansåg sig vara kristen. Vi diskuterade inte saken desto mer. Det förvånade mig att en person som på alla sätt var förnuftig och otroligt intelligent också var kristen.

Kim var förbryllad, men accepterade Johannas vägval fullt ut, och de gifte sig. Då bägge har barn på var sitt håll valde de att upprätthålla två hem – hon i Kervo, han i Borgå. Johanna studerade teologi och blev prästvigd.

Lika lite som Kim försökte påverka hennes tro försökte hon bearbeta hans otro.

– Det enda hon sa, minns Kim, var att ”du är inte ateist, för en ateist förvägrar kristendomen också för andra”. Inte var det heller viktigt för mig att kallas ”ateist”, jag var bara helt övertygad om att det inte finns någon Gud.

Galenskap eller Gud?

När olika församlingar i Kervo tillsammans arrang-

erade en grundkurs i kristen tro, en så kallad Alpha-kurs, blev Johanna en av ledarna. En tanke slog Kim: Det kunde vara intressant att få se vad det är fråga om. Hur tänker de kristna och varför är hon kristen?

– Redan då jag öppnade dörren till kursutrymmet märkte jag att det slog som en stor våg av värme emot mig. De som välkomnade mig var faktiskt uppriktigt glada över att jag kom. För andra gången träffade jag ett gäng som skulle kunna vara ”mitt”. Jag tyckte om dem, men tänkte samtidigt att det var synd att de är kristna.

Kurskvällarna inleddes med måltider och Kim Metso blev överraskad över den otvungna stämningen. Han slog dövörat till vid de anföranden som ingick, men tilltalades av gruppsamtalen som följde efteråt.

Ett veckoslut samlades kursdeltagarna för intensivare program. Här var temat ”den helige Ande” och Kim blev överrumplad än en gång. Han fick höra om andliga yttringar och insikter som var helt nya för honom, men som ändå verkade stämma in på honom själv. Hur var det möjligt?

Hela sitt liv hade han grubblat över märkliga händelser som inträffat gång på gång. Han hamnade ofta i situationer där han fått vara till hjälp för andra människor och han hade också sanndrömmar. Det han hörde under kursveckoslutet gav en logisk förklaring – förutsatt att det andliga livet var verkligt och Gud existerade.

När Alpha-kursen gick mot sitt slut förstod Kim att han måste fatta ett beslut.

– Tydligt måste jag antingen ”galenförklara” mig eller acceptera att det finns en Gud. Jag tänkte att okay, tydligt finns det en Gud.

Ordentligt omskakad

Under kursen utmanade Kim den Gud han dittills avfärdat: bevisa det tydligt om du finns.

Svaret kom genom en dramatisk dröm en kort tid efter kursen då han vaknade i full panik, genomvåt av svett. Drömmen anknöt till barndomen och för Kim stod det klart vem som talat.

– Det var enda sättet, säger Kim Metso, jag måste skakas om ordentligt.

I dag fungerar han som webbansvarig för Alpha-verksamheten i Finland. Det har gått omkring fem år sedan ”Någon” knackade på dörren och Kim beslöt att öppna.

– Min Gud är den vänliga, förlåtande Guden, inte den våldsamma. Krävande nog, men ingen Gud som kräver omänskliga saker av oss. För mig är Gud någon som står skyhögt över vårt förstånd.

Johnny Holmberg

De tre biskoparna på nordkalotten Samuel Salmi (delvis skymd) i Uleåborg, Per Oskar Kjølås i Nord-Hålogaland, och Hans Stiglund i Luleå på främsta raden vid seminariet. Mellan Kjølås och Stiglund sitter domprosten i Tromsø Herborg Finnset-Heinene.

Lars Levi Laestadius – hjälte eller buse?

Det är hundra-femtio år sedan Lars Levi Laestadius dog. En mångfacetterad och delvis rätt okänd bild av honom tecknades vid ett seminarium i Torneå förra veckan.

Johan Sandberg

Lars Levi Laestadius var inte bara präst i Karesuando och ledare av den väckelserörelse som än i dag påverkar kristenheten i vårt land. Han var även författare, en mångsidig vetenskapsman, botaniker och ekolog, språkforskare, journalist, religionsfilosof och -psykolog, etnograf och mytolog.

En imponerande meritlista som gjorde att till exempel rektorn för Lapplands universitet Mauri Ylä-Kotola nämnde Laestadius i raden av stormän som Topelius, Runeberg och Snellman.

Ingen ifrågasätter att Laestadius förändrade livet för samerna till det bättre. När samerna upplevde att det fanns en man mitt ibland dem som talade deras språk och använde begrepp som de kände

Erva Niityvuopios tema var Laestadius' relation till samerna. Mötet med samerna Maria, hur hennes enkla berättelser om sina vandringar och erfarenheter blev en kanal för Kristi nåd för Laestadius, är bara ett tecken på hans välvilja mot dem.

till växte hans åhörarskara.

– Han fick alkoholmiss-

bruket att minska eller helt upphöra i flera familjer. Det stärkte deras eko-

nomiska situation och gav glädje i barnens liv då föräldrarna slutade dricka, så-

ger **Erva Niittyvuopio**, sekreterare för samearbetet i Uleåborgs stift.

Jojken har tystnat

Laestadius har genom sina predikningar och tidiga forskning bevarat delar av den samiska mytologin. Han förstod språkets betydelse för att väcka och bevara tron.

– Han insåg att trons modersmål måste var det samma som hjärtats modersmål. Och samerna fick höra Guds ord på sitt eget modersmål. Det torde vara orsaken till att hans budskap rotades bland samerna, trots tråkiga historiska händelser, säger Niittyvuopio.

Laestadius själv ifrågasatte inte den samiska mytologin även om han demoniserade den, men Niittyvuopio påpekar att den kontextuella teologi Laestadius skapade ifrågasatte mytologin.

Den tradition som var och fortfarande är viktig i den samiska kulturen stämplades som hednisk. Berättelserna som skapats på fjällen och formats för att tilltala åhöraren höll på att falla i glömska.

– I samiska områden där laestadianismen haft starkt inflytande är den samiska musiken, jojken, ännu i dag tyst.

Kautokeino en vändpunkt?

Det verkar som om Laestadius påverkats av upproret i Kautokeino 1852 där ortens handelsman och länsman dödades medan prästen misshandlades nästan till döds. Upproret grundade sig i att inställningen till samerna i Norge och Sverige hade förändrats och gränsen som de rensköttande samerna fritt passerat mellan länderna stängdes samma år.

I Kautokeino ville de som hört Laestadius budskap få bort brännvinet och sekulariseringen från orten.

– Den religiösa väckelsen i kombination med situationen i samhället väckte känslor som ledde till tragedin som man än i dag minns i Kautokeino, säger Niittyvuopio.

Fem personer dömdes till döden efter upproret, tre av domarna förvandlades till livstids fängelse. 22 åtalade fick fängelsestraff. De två dödsdömda rensköttarna **Aslak Hætta** och **Mons Somby** avrättades 1854 och deras skallar fördes till Kristiania (Oslo) för antropologiska forskningar. De var intressanta då de ansågs vara en kombination av ett lägre stående folkslag och brottslingar. Skallarna returnerades till sina hemtrakter först på 1990-talet.

Men inget ont som inte har något gott med sig. **Lars Hætta**, bror till Aslak, och **Anders Bær**, två av de tre dödsdömda som benådades, skrev under fängelsetiden om samernas liv i Kautokeino och om deras andliga tillstånd. På så sätt

skapade de en grund för den samiska litteraturen.

– Efter upproret slutade Laestadius så småningom anknyta till den samiska kulturen och världsbilden i sina predikningar. Kan det ha varit ett sätt för honom att för sina åhörare förklara sig oskyldig till sin roll i händelserna? Eller var det bara så att allmänhetens intresse upphörde, undrar Niittyvuopio.

Forskningen kring Laestadius och laestadianismen har hur som helst inte tagit i beaktande att Laestadius' världsbild tecknats av element från den samiska kulturen. Laestadius samiska rötter och samiska identitet har varit ett olämpligt ämne.

När smälter isen i hjärtat?

I sin predikan den femte söndagen efter trefaldighet 1856 säger Laestadius att vinterkylan har gjort isen så tjock runt våra hjärtan att den håller för en häst. Ska det aldrig bli sommar igen, ska nådens sol inte orka smälta isen runt våra hjärtan?

– Det här budskapet passar som ett framtidstema när minoritetskulturen diskuterar med majoritetsbefolkningen. Vore det inte dags att gräva fram saker

som tystats ner ur isen och konstatera att isen vi står på håller och låta nådens sol värma vars och ens hjärta, säger Niittyvuopio.

För att förstå den laestadianska väckelsens framgång bland samerna måste man enligt professor **Maria Lähteenmäki** vid Helsingfors universitet börja vid 1808 och -09-års krig. Lars Levi Laestadius var åtta år gammal då kriget bröt ut.

Samerna drabbades inte av kriget på samma sätt som österbottningarna gjorde. Men samerna drabbades av freden i Fredrikshamn. Finland var inte längre en del av Sverige utan av Ryssland.

En gräns längs Muonio älv som inte funnits förr delade upp en gammal marknadsplats och splittrade familjer som bodde på olika sidor av älven. Plötsligt måste man ha pass för att korsa den.

– Den nya gränsen begränsade livet och umgänget bland samerna. Gränsen skapade oro och rädslan för ryssarna var stor. Det fanns ett kollektivt trygghetsbehov, säger Lähteenmäki. Den laestadianska rörelsen skapade gemenskap och trygghet där gränsen var splittrad.

Några år senare drabbades Lappland av missväxt

och hungersnöd. I juli 1818 täckte snön åkrarna. Både vuxna och barn låg döda längs vägkanterna.

– Väckelsen erbjöd hopp i fattigdomen, om inte förr så i livet efter döden. Det fanns också en andlig grund till den laestadianska väckelsen, som föregicks av läsarrörelsen från 1700-talet.

Kvinnan hade stark ställning

Enligt Lähteenmäki hade den laestadianska kvinnan en stark ställning bland samerna, vilket bäddade för väckelsens framgång bland dem.

Under sina färder i Lappland lärde han sig att lyssna på naturen med de rätta öronen.

– Förutom att de födde barn stod samekvinnorna också för skötsel av hem, barn och äldre. Kvinnorna gjorde också många manliga sysslor och jobba-

de sida vid sida med sina män. De var beroende av varandra, vilket skapade en ömsesidig uppskattning.

Kvinnorna var också viktiga i det andliga livet – sameflickan **Maria** var ju den som öppnade Laestadius' ögon. Det var ofta kvinnorna i familjen som ledde sina män till laestadianismen.

– Kvinnorna behöll sin starka ställning tills den laestadianska väckelsen splittrades i slutet av 1800-talet.

Enligt Lähteenmäki var det ändå sällan som kvinnorna predikade. När den himmelska glädjen och de så kallade *liikutukset* började förekomma kom de först över kvinnorna. Liikutuset tog sig uttryck i rop, hopp och dans. Några kvinnor sändes till läkarundersökning då man misstänkte att de var tokiga. De sa sig bara vara drabbade av den Helige Ande.

– Motståndet mot kvinnornas framträdande roll bottnade i den starka hierarkin man hade i kyrkorna med givna platser, säger Lähteenmäki. Pigorna med låg rang satt på de sämsta platserna. Men när de berördes hamnade de plötsligt i blickpunkten under gudstjänsterna. Det accepterades inte.

Mytologen Laestadius

Under seminariet berördes också Laestadius som mytolog och hans roll i de franska Le Recheure-expeditionerna i norra Lappland. Sannolikt kände Laestadius de samiska myterna redan från sin uppväxt i Kvikkjokk där han även lärde sig samiska.

– Under sina färder i Lappland lärde han sig att lyssna på naturen med de rätta öronen. Han kände till berättelserna om vettarna, underjordsvarelserna och oäktingarna. Han visste troligen också hur man skulle bete sig om man stötte på dessa varelser, säger Niittyvuopio.

Docent **Risto Pulkkinen** från Helsingfors universitet säger att Laestadius hade ett tudelat förhållande till den samiska mytologin, i synnerhet vid tiden före väckelsen.

– Man kan inte utesluta att Laestadius trodde på vettarna, säger Pulkkinen. Han kunde beskriva dem som vackra varelser. Men han kallade dem också för demoner.

Ny bokutgåva

Redan 1833 planerade Laestadius att skriva en historik och mytologi om samerna. Mytologin aktualiserades i samband med Le Recheure-expeditionen 1838–40 där Laestadius var en av fem svenska deltagare. Han fungerade både som guide och vetenskapsman och belönades för sin insats med riddartecknet av den franska hederslegionen 1841.

”Jag har inte lärt mig så mycket av någon under min resa i Skandinavien som av Lars Levi Laestadius i Karesuando prästgård”, skrev den ungerska etnografen **Antal Reguly** i sin dagbok 1840.

Den första delen av mytologin skrev Laestadius 1840 och den kom fram till beställaren i Frankrike 1842. Den sista och femte delen var färdig 1845. Han skrev alltså boken mitt under sitt egna andliga uppvaknande.

Tanken var att mytologin skulle publiceras i samband med Le Recheure-expeditionernas övriga volymer. Av olika orsaker publicerades mytologin ändå inte. Den glömdes och dök upp först 1946 bland manuskripten på Yale-universitetet i USA.

Först i samband med förra veckans seminarium publicerades Laestadius' *Lappalaisen mytologian katkelmia* (fritt översatt: Ett utdrag ur den lappländska mytologin) bearbetat av Pulkkinen och professor **Juha Pentikäinen**.

En av orsakerna till att man 'glömt' mytologin kan utan tvekan kopplas till den väckelserörelse som bär Lars Levi Laestadius' namn. Rörelsens tillväxt och rykte har gjort att man åsidosatt hans profil som vetenskapsman, skriver Pentikäinen och Pulkkinen i förordet till boken.

Johan Sandberg

Lästa by gav släktnamnet

Släkten Laestadius har sina rötter i Lästa by i Ångermanland. Johan, son till bonden **Nils Olofsson**, tog namnet Laestadius efter hembyn. **Johan Laestadius** var kyrkoherde i Arjeplog och dog 1697.

Carl Laestadius (1746–1832) var bergsfogde i Nasafjäll vid norska gränsen och i Arjeplog. Han var gift med **Brita Ljung** från Stockholm och tillsammans hade de barnen Johan som var garvare och Carl Eric som var kaplan i Kvikkjokk. I sitt andra äktenskap med **Anna Johansdotter** från Sorsele fick Carl söner **Lars Levi** och **Petrus**. Lars Levi föddes den 10 januari 1800.

Carl Eric Laestadius hade intresse för filosofi, botanik, naturvetenskap och fjällvärlden. Han tog sig an sina halvbröder och utbildade dem. Barndomsåren i Kvikkjokk var lyckliga och präglade Lars Levis och Petrus' framtida levnadsbanor.

Bröderna hade samiska rötter genom sin farmor **Catarina Gran** vars farfars far Olof hade samiska föräldrar. På modernt hade Lars Levi och Petrus också samiska rötter, deras mormors farfar **Sjul Granberg** var same.

Lars Levi fick femton barn tillsammans med sin hustru **Brita Cajsa Alstadia**. Tio av dem

nådde vuxen ålder. Lars Levi dog den 21 februari 1861.

I dag finns det fler än 1 200 ättlingar till bröderna. Cirka 170 bär namnet Laestadius, de flesta av dem tillhör Carl Eric's släktgren. Lars Levis har i dag över sjuhundra ättlingar.

Petrus och hans hustru **Carolina Hagberg** fick åtta barn av vilka fem blev vuxna.

Det finns ytterligare en släktgren Laestadius. Brödernas far Carl hade en bror Olof som var klockare i Neder-Luleå. Till denna gren hör i dag cirka 70 ättlingar. (JS)

Källa: Hans Laestadius

CHILL I KYRKAN

Second hand-shopping i London

Kläder från mormors, mammas och storasysters tid

Ellen Holmström

Att köpa återanvända kläder är både ekologiskt och modernt. Second hand-fantasterna Sydney och Ellen delar med sig av sina erfarenheter inom ämnet.

Jag träffar Sydney och Ellen, båda 16 år, utanför en av Londons största och mest välkända vintage-butiker. Det är lördag eftermiddag och de har precis avslutat dagens shoppingrunda. Ellen har hittat en mörkgrön cardigan.

Flickorna, som lärt känna varandra via skolan, är båda väldigt intresserade av mode och använder mycket second hand och vintage-kläder. Orsaken till deras förkärlek för dessa kläder är främst ytlig.

– Jag borde säkert säga att jag använder second hand-kläder för vår planets skull, säger Ellen. Den främsta orsaken till det är nog ändå att de är billigare än nya kläder och att det är lätt att hitta personliga klädesplagg i second hand-butiker.

Ellen och Sydney gillar att fynda personliga plagg i Londons second hand-affärer. De gillar speciellt stora tröjor och klänningar.

Sydney håller med, men tycker ändå att det är roligt att hon kan kombinera snygga kläder med att vara ekologisk.

Inga skor eller underkläder

Flickorna beskriver sin stil med termerna "indie" och

"hipster". Ellen har en speciell förkärlek för stora tröjor och tycker att de går utmärkt att köpa återanvända.

– Det brukar finnas massor av olika färger och mönster att välja mellan, säger hon. Det spelar inte heller en så stor roll vilken

storleken är eftersom de ändå skall sitta löst.

Sydney älskar att fynda klänningar i second hand-butiker. Det hon däremot inte skulle köpa återanvänt är underkläder och skor.

– De vill jag vara den första som använder!

Ellen håller med Sydney och meddelar att lädershorts är en annan sak som aldrig kommer att få komma i närheten av hennes kropp.

– De verkar finnas till salu överallt nu fast de bara är fula, tycker hon.

Storleken ett problem

Överlag menar flickorna att det största problemet med återanvända kläder är att de oftast bara finns i en storlek, därför är kläder där storleken inte spelar någon större roll lättare att köpa second hand än sådana kläder som måste sitta på ett visst sätt.

Till sist kommer Sydney med en liten varning till alla som vill köpa återanvända kläder.

– Vissa vintage-butiker säger kläder som inte alls är återanvända utan bara inspirerade av en viss tidsperiod. Om det finns flera likadana klädesplagg i en butik så kan man anta att de inte är återanvända.

Allt passar inte alla

Second hand ... När jag funderade på det här ämnet stod det faktiskt ganska stilla i huvudet på mig. Eftersom jag själv har väldigt lite erfarenhet av att springa på loppisar, i second hand-butiker och sådant, var det svårt att associera ämnet med något. Sedan började jag fundera på vad det här med second hand egentligen betyder. Är det i själva verket något vi sysslar med oftare än vi tänker oss?

Second hand innebär antagligen olika saker för olika människor. För vissa kan

det vara att gå omkring på loppisar i flera timmar, rotande bland gamla saker för att göra de där eftertraktade guldfynd. Andra kanske inte tycker om att göra just det. Att sitta framför datorn och leta efter saker på nätauktioner eller få sina kompisars eller släktingars gamla saker måste ju också accepteras som en form av second hand tycker jag.

Själv är jag egentligen inte särskilt fascinerad av någon form av second hand. Visst har jag tillbringat dagar och tid på loppisar, fått en introduktion i nätauktioner av min pappa och tyckt att det varit intressant att rota igenom mina vänners lådor då de städade och hittat saker till mig själv som de inte velat ha. Men på

något sätt har det inte blivit mitt kall. Alla ska väl helt enkelt inte gilla allting.

Second hand kan man ju faktiskt också hitta i mycket annat också. Livet verkar ofta gå ut på samma grundtanke. Vi lånar, vi får och vi ger saker. Vi finner något nytt i något gammalt, återanvänder och överväger beslut om nya saker. Det är samma ting som går i ett kretslopp, beroende på personen får tinget en egen betydelse och ett personligt värde. Man kan tänka på dessa saker materiellt eller med känslor, båda går lika bra.

Second hand är alltså precis det man själv vill att det ska vara. Det finns inga regler om vad det borde vara och alla

får tänka och tycka vad de vill om det. Att gå omkring på en loppis en solig sommardag kan vara ett utmärkt tidsfördriv, men har man hellre lust att sitta på en parkbänk och äta glass är det väl ingen som dömer en för det.

Susanna Nygård

Vett och etikett

Vad är egentligen ett "kap" med loppismått mätt?

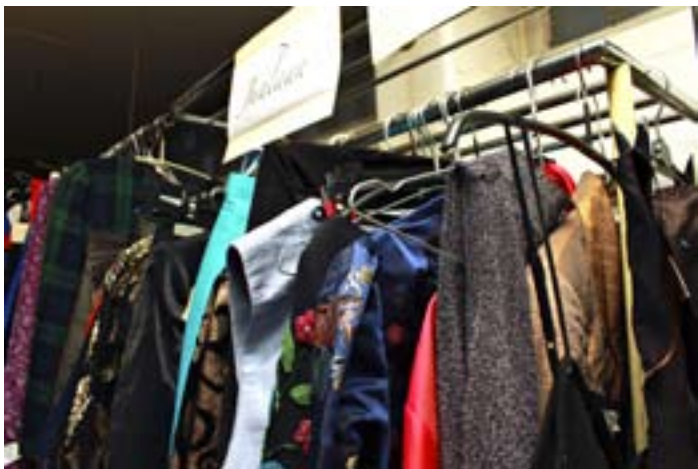
Vad kan och få man göra i en butik som säljer begagnat?

Chillredaktionen har gjort lite efterforskningar i loppisens vett och etikett.

Våga fråga!

På många sätt påminner loppisar om vanliga butiker. De har ofta provrum, speglar och personal. Om du är ute efter något speciellt kan det vara klokt att be personalen om hjälp. De har organiserat hyllorna och tagit emot kläderna som skänkts dit och vet oftast var något du letar efter finns.

Kom ändå ihåg att alla kläder är unika i en loppis. Om du hittar något i fel storlek eller färg, lönar det sig inte att fråga personalen om de har din storlek av varan. På loppisar där folk har egna bord kan det vara svårare att få hjälp med att hitta något. Här gäller det att leta själv, men flytta inte på grejer från ett bord till ett annat!

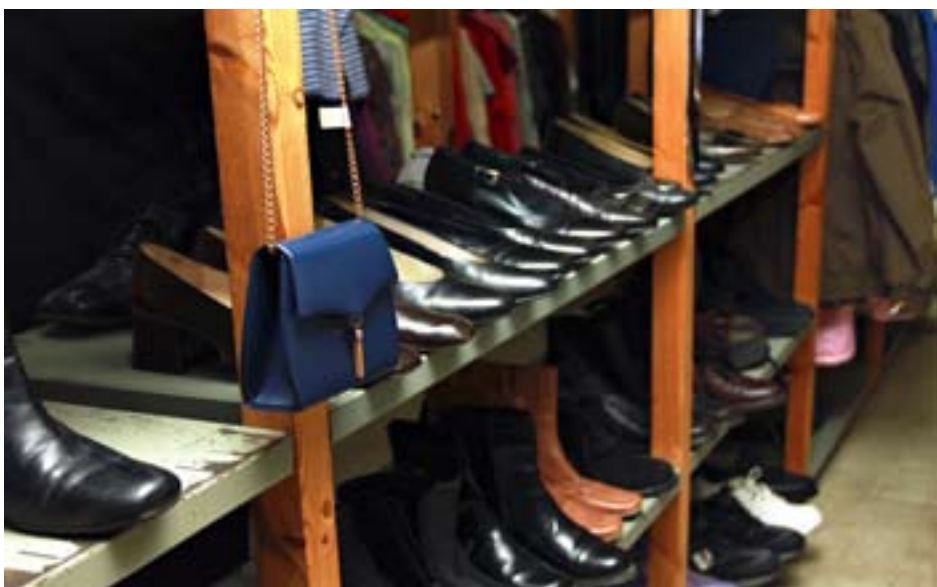
På loppisar är kläderna unika. Det lönar sig sällan att fråga efter andra färger eller storlekar av ett visst plagg.

Prova - men inte pruta

De flesta loppisar har provrum, använd dig helst av dem i stället för att stå i gången och prova kläderna. Det är smart att prova kläderna, precis som man gör i en vanlig affär.

De flesta second hand-butiker har som regel att allt ska tvättas innan det hängs upp. Om du är osäker och inte vill prova saker av rädsla för att plaggen är smutsiga, hör dig för med personalen.

Pruta inte på loppisar där pengarna går till välgörande ändamål, såsom Frälsningsarmén och Röda Korset. Det är ju inte dyrt och pengarna går till något bra.

Inhemskas skor är fina loppisfynd. Också märkesporcelain och -glas står emot tidens tand.

Kvalitetsköp

För att vara säker på att ditt köp är av hög kvalitet, försök hitta märkesprodukter och inhemska saker. Arabia-porslin, littala-glas och läderskor gjorda i Finland är riktiga kap och sådant som står emot tidens tand. Dessa produkter är värda att sätta lite extra pengar på, även om de är begagnade.

Sist men inte minst en enkel regel som många tyvärr glömmer bort: Om du tappar något, plocka upp det och sätt det på sin plats! Samma sak gäller med tröjor som glider av sina galgar när du ivrigt kollar runt efter något speciellt.

Heidi Hendersson

PROVA PÅ:

Loppisar i Vasa

Röda Korset

Röda Korsets loppis ligger precis utanför centrum och är en välorganiserad och rymlig loppis. Kläderna är uppdelade i en kvinno-, herr- och barnavdelning, så man hittar snabbt det man letar efter.

I butiken finns möbler, porslin, tyger och ett stort utbud av skor. Lokalen är stor och luftig och utrustad med flera provrum och speglar.

Allt i butiken är donerat, men varorna tvättas och lagas innan de säljs. Pengarna från försäljningen går till att främja Röda Korsets frivilligverksamhet.

Röda Korsets loppis är utmärkt om du är ute efter skor eller ett visst sorts plagg.

Frälsningsarmén

Frälsningsarméns loppis, som ligger nära centrum, är en anspråkslös butik fylld till bredden med allehanda ting. Här finns kläder, bälten, prydnadssaker, köksutrustning, skor och böcker.

Loppisen är relativt liten och utgörs av fyra små rum som kan innehålla en hel del guldkorn om man orkar leta. Butiken har mycket barnkläder och ett av rummen är fullt av diverse småfynd. Det finns ett provrum och ett antal speglar runtom i butiken.

Loppisen huserar i ett gammalt trähus och i uthusen finns det begagnade möbler till salu. Allt är donerat och pengarna från försäljningen går till behövande i Finland.

Frälsningsarméns loppis passar för dig som har tid att strosa runt och rota. Den har mycket hattar, klänningar, smycken och annorlunda kläder, som kan vara bra om du letar efter något till en maskerad eller till något annat roligt tillfälle. Loppisen har även ett stort utbud av väskor, skor och kavajer. Denna loppis är absolut en av de billigaste.

Adam & Ewa

Adam & Ewa är en loppis där folk får hyra bord och sälja sina egna saker. För 25 euro får man hyra ett bord i en vecka och vill man ha en tilläggsvecka kostar det 20 euro. Man behöver inte stå och sälja själv, utan loppispersonalen tar hand om försäljningen. De håller också reda på hur mycket som sålts från de olika borden.

Lokalen är enorm med över 200 bord fyllda med kläder, prydnadssaker, tyger, väskor, leksaker, böcker, ja, allt vad folk kan tänkas ha tröttnat på eller vill bli av med. Priserna varierar, liksom kvaliteten. Lokalen är utrustad med provrum och speglar.

En utmärkt loppis för dig som har tid att verkligen kolla in alla bord och för dig som inte riktigt vet vad du är ute efter.

Text: Heidi Hendersson

Kp-arkiv/Nina Kinnunen

Presentation

Om och av
Jenny
Berggren

Jenny Berggrens självbiografiska bok *Vinna*

hela världen (Libris) finns nu i pocketformat. Det här är historien om en tjej som just ska ta studenten när det band hon sjunger i slår igenom. Plötsligt är hon inte Jenny Berggren längre utan Ace of Base-Jenny.

Men boken handlar inte bara om att bli en världsstjärna som ger intervjuer, flyger från kontinent till kontinent och förföljs av journalister och beundrare. Det är också en bok om att växa upp i en lycklig familj, om att vara en tonåring med en dödssjuk mamma och om att bli mobbad i skolan.

Dessutom handlar den om den natt då en tyst beundrarinna bröt sig in i hennes sovrum och attackerade henne med kniv och om all panik, oro och förvandling som det ledde till. *Vinna hela världen* handlar också mycket om tro, om att hålla fast vid sin tro i en värld som snurrar allt snabbare.

Boken ger Jenny Berggren, som blivit så omskriven, en chans att berätta sin historia själv. Då blir det genast ganska mycket intressantare. (ST)

Drama i
gudstjänsten

Skådespelerskan Isabella Amirell har skrivit en

bok som ska inspirera den som vill utveckla dramaarbetet i gudstjänstsammanhang. *Dramagestaltning i gudstjänstrummet* (Argument) handlar inte om teater som spelas upp inför en gudstjänstpublik utan om ett drama där alla inbjuds att delta. Tanken är att involvera gudstjänstdeltagarna och levandegöra textinnehåll med hjälp av fantasin.

Boken innehåller femton olika gestaltningar från Gamla och Nya testamentet. (ST)

Hillsongs musik speglar församlingens värderingar – att berätta om den kristna tron på ett sätt som nutidsmänniskan kan känna igen sig i.

Hillsong – pop som drar oss närmare Gud

Bianca Holmberg

Fenomenet Hillsong, som har tagit kyrkor över hela världen med storm, lämnar inte heller Svenskfinland oberört.

När ett gäng från Hillsongkyrkan i London besöker de finska Kyrkodagarna i maj, är det inga okända uppkomlingar som spelar. Deras album ligger på topplistor i olika delar av världen. Sångerna hör till de mest sjungna i olika kristna sammanhang från Australien till Europa.

Moderkyrkan i Sydney, som började med 45 personer 1983, har i dag över 20 000 medlemmar.

Fångade luthersk princip

– De flesta kristna ungdomar har lyssnat på Hillsong och musiken används mycket i mer informella sammanhang, som ungdomssamlingar och läger, säger **Rebecka Björk**, musikkedare i Petrus församling i Helsingfors.

Rebecka Björk tycker att perspektivet på tillbedjan är det viktigaste Hillsong har att bidra med.

Hon menar att Hillsong har fångat en luthersk princip: ta den musik som spelas i övriga samhället och sätta kristna texter till melodierna.

Hillsong låter som vanlig pop-rock, med syntar, trummor och elgitarrer. Låtarna har ofta ett ganska typiskt upplägg med verser och refräng.

Björk gillar verkligen musiken men hon tycker att det viktigaste Hillsong har att tillföra är filosofin bakom sångerna.

– I våra sammanhang

har musiken traditionellt varit en allsång mellan föredraget och kaffet men Hillsong bidrar med ett bibliskt perspektiv. Tillbedjan är ett sätt som Gud vill använda för att vi ska kunna komma nära honom, säger hon.

I Hillsongförsamlingarna har musiken en central plats i gudstjänsterna och bandet på scenen leder lovsången som hela församlingen sjunger tillsammans.

Proffsigt gjort

Johan Forsbäck, som har gått Hillsongs pastorsutbildning på deras college i Sydney, säger att musiken speglar de värderingar som församlingen bygger på.

– De vill bygga en församling som dagens människor kan känna sig hemma i och det gäller också musiken.

Det viktiga för Hillsong är alltså inte att musiken låter på ett visst sätt utan stilen är ett medel för att uttrycka relationen med Gud och berätta om honom för andra.

Både Johan Forsbäck och Rebecka Björk tror att en annan orsak till Hillsongs

– Att musiken har blivit känd är en följd av att Hillsong har en fungerande församling på lokal nivå, säger Johan Forsbäck.

popularitet är att musikerna är väldigt proffsiga. Musiken håller hög kvalitet och upphovsmännen är bra på att producera och marknadsföra den.

Sångtexterna handlar mycket om livet med Gud, uppdraget att berätta om Gud för andra och kristna sanningar som att Gud är god och bryr sig om varje människa.

Små oaser

Eftersom Björk mest har sjungit Hillsong i ungdomssammanhang har

hon inte mött speciellt negativa attityder mot musiken.

– Konfirmander och andra unga kan bli överraskade – oj, vilken bra och häftig musik!, säger Björk.

Hon tror att den här typens musik kommer att bli mer och mer integrerad också i Svenskfinland i framtiden, men inte alltid och överallt.

– Musiken passar bra i mer informella sammanhang, det är något nytt och fräscht, säger hon. Men jag tror inte att hela Borgå stift kommer att börja sjunga Hillsong utan lovsångskulturen växer fram som små oaser här och där.

Favoritlåtar då? För Rebecka Björk är det för tillfället *God Almighty*. Johan Forsbäck väljer *Tear Down the Walls* och *With Everything*.

– Den första handlar om att bygga broar över gränserna mellan olika kulturer och människor. Den andra sjöngs mycket när jag var i Sydney. Känslan av att tillsammans med 25 000 andra sjunga att jag vill lova Gud med allt jag har kommer jag att bära med mig resten av mitt liv.

Kulturnytt

Församling finansierar mathjälp med konst

Församlingen Keski-Porin seurakunta i Björneborg ska i mars sälja tavlor för att finansiera sitt diakoniarbete. Församlingen har fått 50 tavlor i donation, av dem ska tolv stycken säljas på nätauktion, skriver Helsingin Sanomat.

Utbudet kan kollas in den 1-20 mars på webbadressen porievl.fi. Där kan man också lämna in ett anbud. Resten av konstverken ska säljas vid en vernissage i församlingscentret i Björneborg.

Inkomsterna från konstförsäljningen används i sin helhet för att betala för den mat församlingen delar ut till behövande. (ST)

Facebooknunnan tvingas lämna kloster

En spansk nunna tvingas lämna det kloster där hon bott de senaste 35 åren. Orsaken är att hon tillbringat alltför mycket tid på Facebook, skriver Kristeligt Dagblad.

Den 54-åriga syster **María Jesús Galán** kallas "syster internet" av sina medsystrar. Största delen av sitt liv har hon alltså bott i nunneklostret Santo Domingo el Real i Toledo, 75 kilometer söder om Madrid. För tio år sedan skaffade klostrets abbedissa en dator med nätkoppling för att minska systrarnas behov att röra sig utanför klostermurarna. Syster María fick i uppdrag att sköta klostrets hemsida och digitalisera klosterbiblioteket. Samtidigt växte hennes sociala nätverk på Facebook. Klosterledningen vill inte gå in på om det är systemens Facebookaktivitet som lett till att hon tvingats lämna klostret.

Syster María bor nu med sin mamma och verkar förvånsfull över att inleda ett nytt kapitel i sitt liv. På sin Facebook-profil skriver hon att hon gärna vill besöka London och New York. Hon har en egen sida på Facebook med över 11 000 fans. (ST)

King får egen Washingtonstaty

Människorättskampen **Martin Luther King** får stå intill två av USA:s största presidenter genom tiderna, **Abraham Lincoln** och **Thomas Jefferson**.

Lincoln och Jefferson har redan varsitt monument i National Mall i Washington DC. Just nu byggs också en stor King-staty nära den plats där han höll sitt berömda tal år 1963, det tal där han sa "I have a dream". Statyn kommer att avtäckas 48 år efter talet den 28 augusti, skriver Dagen. Monumentet ska heta "Stone of Hope" (Hoppets sten). (ST)

I Borgå diskuteras som bäst huruvida domprostgården ska säljas eller inte. Det är där domprosten, det vill säga kyrkoherden i Borgå domkyrkoförsamling, traditionellt har bott. Vem är det egentligen som bestämmer om en tjänst ska förknippas med boendeskyldighet?

– Församlingarna fattar beslutet och domkapitlet fastställer det, säger notarie **Clas Abrahamsson** vid domkapitlet.

Vanligtvis är det just kyrkoherdetjänsten som är förknippad med boen-

Vi frågar

Vem bestämmer om en tjänst har boendeskyldighet?

deskyldighet, men under det senaste decenniet har de församlingar som håller fast vid boendeskyldigheten blivit allt färre. Av de 64 församlingarna i Borgå stift är det numera 18 stycken som har en kyrkoherdetjänst förknippad med boendeskyldighet.

Församlingar i städer och tätorter har sällan

tjänster med boendeskyldighet. Ute på landet är det vanligare.

– Det handlar om att man gärna vill att kyrkoherden bor på den ort där han jobbar, att han verkligen lever i det samhället.

En annan fråga som många församlingar kämpar med är vad de ska ta sig till med prästgården ifall inte kyrkoherden bor där.

– Huset är dyrt att underhålla och på landsbygden är prästgården dessutom förknippad med en kultur man inte vill ge upp. (ST)

Körsvängen

med Novena

För sju år sedan ville tre kantorer i huvudstadsregionen göra ett större musikprojekt med kör och orkester.

De samlade ihop femton korister och gav en konsert där de framförde verket *Lauda per la Natività del Signore* av **Ottorino Respighi**. Det var tänkt som ett engångsprojekt – men:

– Det var alldeles för roligt för att sluta där. Följande år gjorde vi två större projekt och sedan började vi öva en gång i veckan, säger en av grundarna och körens nuvarande dirigent **Nina Kronlund**.

Så föddes det som i dag är

Esbo svenska församlings kammarkör *Novena*.

Kören består av 35 erfarna korister, både män och kvinnor, som sjunger både klassiskt, jazz och visor men som just nu koncentrerar sig mycket på a cappella-sång.

Medan nybörjarna håller till i kören *Kråksången* och kyrkokören främst koncentrerar sig på de kyrkliga högtiderna satsar *Novena* på konserter, både andliga och profana, som den årliga viskonserten i början av sommaren. Ett är gemensamt för allt kören gör: de siktar högt.

– Det är en bonus att vi

blir goda vänner och trivs tillsammans. Men hur roligt vi än har det kompromissar jag inte med att det är slutresultatet som är det viktigare, säger **Nina Kronlund**.

Körens senaste stora projekt är en cd-skiva med jungfru Maria som tema. Kören har gjort skivan i samarbete med mosaikkonstnären **Minna Floman**. Hennes konstverk pryder skivkonvolutet och flera av dem grundar sig på sångerna på skivan.

Och namnet? I motsats till vad man kunde tro betyder *Novena* inte ny, utan är namnet på en katolsk nio-dagars böncykel. (BJH)

Enik Floman

Konst från ett brytningsskede

KONST Vardagens hjältar. Naturalismen i bildkonsten, fotografiet och filmen 1875-1918. Visas på konstmuseet Ateneum fram till 16.5.2011.

I Ateneums aktuella utställning *Vardagens hjältar* är helheten viktigare än de enskilda verken.

Besökaren bjuds på en kortkurs i europeisk historia vid förra sekelskiftet, men ser också etablerade storverk med nya ögon. Eller visste ni att till exempel gummorna i **Albert Edel-felts** målning från Ruokolaks kyrka i själva verket är ortsbor från trakterna kring Haiko herrgård, fotograferade i konstnärens ateljé? På utställningen står

Aimé-Nicolas Morot: Den barmhärtige samariern (1880). Petit Palais, Musée des Beaux-Arts de la Ville de Paris.

fotona och målningarna sida vid sida.

Den så kallade naturalis-

tiska stilen, som på ett fotografiskt exakt sätt avbildar vardagslivet också i lägre samhällsklasser, slog igenom internationellt i slutet på 1800-talet. Syftet var inte bara att underhålla: verken användes också i folkbildande syfte för att visa på samhälleliga orättvisor. När konstnärerna ställde upp sina stafflier för att avbilda tjärbränning eller rovplockning, var de medvetna om att de dokumenterade utdöende arbetssätt och livsmiljöer.

Utställningen på Ateneum är indelad i sex tematiska helheter: jorden, staden, ungdomen, religionen, industrin och politiken. Religionen är en av

de minsta med endast en handfull verk och har placerats mellan ungdomen och industrin. Vid sidan av arbetarklassens uppvaknande, som också dokumenteras, upplevde Europa i slutet av 1800-talet ett uppsving även i det religiösa livet. Jesus och helgonens liv började avbildas mer vardagligt och mänskligt för att folk skulle ha lättare att identifiera sig med dem.

I de flesta fall fungerar det bra – sällan har jag sett en så realistisk avbildning av den barmhärtiga samariern och mannen han hjälpte som i **Aimé-Nicolas Morots** målning där till och med åsnan ser ledsen

ut. Däremot undrar jag varför Edelfelt valde att avbilda Maria Magdalena i finsk miljö utan att hon ser speciellt finländsk ut?

Efter att jag sett hela utställningen ter sig frågan ändå marginell. En del av skimret kring de största nationella verken har kanske försvunnit, men i stället ersatts med en beundran för konstnärernas sociala patos.

Tavlornas noggrant utförda estetik och den välplanerade upphängningen gör i kombination med budskapet *Vardagens hjältar* till en njutning för alla sinnen.

Marina Wiik

Olikheter

"Varför har män så svårt att tala om sina känslor? Gå in på www.nämnerintensnamn.nu och diskutera." Min blick föll på det obetydliga typografiska elementet som avslutade tidningens reportage om ett diskussionsforum för män.

Reportaget handlade naturligtvis inte om män som samtalar om sina känslor. Nej, de diskuterade sina problem. Och det är en helt annan sak.

Den här frågan har jag hört förr. Man kan lika gärna fråga varför det inte blir fred i Mellanöstern.

Tanken kom helt spontant: För vem är det viktigt att veta svaret på den frågan? Är det viktigt för männen? Eller är det viktigare för kvinnorna? Jag har på känn att det är viktigare för kvinnorna, för jag kan inte erinra mig att jag hört en man ställa den.

Sen kan man undra om det över huvudtaget finns belägg för påståendet? Kanske det bara är myt?

Vad beror det på att jag inte har några svårigheter att tala om känslor i samtal med män? Åtminstone har jag aldrig fått höra det. Men nu kommer nån (kvinna?) igen och påstår att jag inte kan tala om min känslor. Hur kommer det sig?

Jag ska säga det direkt: Jag har inga som helst svar på någon av frågorna i denna text. Jag bara resonerar. Men jag skulle hellre se att man bejakar att Gud skapat man och kvinna med olika egenskaper. Och att kvinnan uppenbarligen är bättre på att tala om sina känslor än mannen. Men måste man alltid vara lika? Räcker det inte att mannen talar om känslorna på sitt eget sätt? Det är ju ingen fråga om människovärde eller jämlikhet.

Nu ifrågasätter jag inte nyttan med att få veta svaret på känslöfrågan. Om någon har det och kan berätta vad man kan lära sig av det lyssnar jag gärna. Sannolikt skulle åtminstone kommunikationen med kvinnor underlättas.

Johan Sandberg

Vägbkost för förbipasserande

Christa Mickelsson

Dag efter dag, månad efter månad. Det lilla skyltfönstret på Mannerheimvägen med synliga bibelord uppmuntrar, förargar och väcker intresse.

Mannen bakom bibelskyltfönstret på en av Helsingfors mest trafikerade gator är **Kyösti Karjalainen**.

– Jag har alltid förundrats av Bibelns texter och vill att de ska synas där vanliga människor rör sig, säger Karjalainen, som äger lokalen med skyltfönstret.

Sedan 2008 har han för hand klistrat upp bokstäverna till bibelorden i skyltfönstret. Ibland har han fått hjälp av vänner.

– I början böt vi ut bibelorden varje dag, numera inte lika ofta.

Ringar på vattnet

Tanken väcktes då Karja-

lainen tillsammans med en bekant som hyrde lokalen för madrassförsäljning funderade på reklam möjligheter för skyltfönstret. Sedan dess har själva lokalen varit såväl resebyrå som förvaringsutrymme – men skyltfönstret har helgats för bibelorden.

– Jag väljer oftast korta, slagkraftiga bibelord. Långa texter hinner förbipasserande inte läsa och dessutom är skyltfönstret ganska litet.

Idén har spritt sig som ringar på vattnet och numera finns skyltfönster med bibelord på flera ställen i huvudstaden, men också på andra orter. För tillfället pågår en kampanj med korta bibelord vid busshållplatser i Björneborg, och snart startar en liknande i Jyväskylä.

Hittills har allt gjorts på frivillig basis, med medel ur egen ficka.

– För att kunna samla in pengar för verksamheten har vi nu grundat föreningen Raamattuinfo ry (Bi-

belinfo rf), berättar Karjalainen.

God respons

Målet är att på sikt göra Guds ord synligare i det finska samhället.

– Ju fler människor som ens för korta ögonblick kommer i kontakt med Bibelns texter, desto större inverkan har Guds ord i vårt samhälle och dess värderingar.

Responsen har under de tre åren skyltfönstret funnits varit mestadels god. Förbipasserande får skicka textmeddelande till ett nummer som syns i rutan.

– Vi får ofta positiva kommentarer och tips på bibelord. Visst hör också förargade människor av sig, men jag vågar säga att skyltfönstret är till välsignelse för många.

Fotgängare, pendlare och trafikanter får ta del av bibelord i skyltfönstret vid Mannerheimvägen 43 A, Helsingfors.

Christa Mickelsson

En gammal man ligger på sin dödsbädd, svag och tård. När han känner doften av sina favoritrisbröd från köket släpar han sig upp ur sängen för första gången på veckor. Hittar keken i köket och börjar äta, varpå hans gamla fru kommer in och säger: – Rör inte dem, de är till begravningen.

Maria 2 år, Peru.

World Vision

**Ge ett barn
möjlighet till en bättre
framtid.**

I Peru får många fattiga barn mat först efter att föräldrarna ätit. Föräldrarna förstår inte alltid att värna om sina barns välmående och barnen lider ofta av undernäring och anemi. Bara en snuva kan vara ödesdiger för ett litet barn.

Som fadder ger du barnen möjlighet att få tillräckligt med mat och bättre hälsa. Samtidigt förbättrar du bestående levnadsförhållanden i en hel by.

World Vision är en kristlig-humanitär utvecklings-samarbetsorganisation som redan hjälper 3,6 miljoner barn.

“Mitt livs bästa investering.”

– World Vision-fadder Helka.

Kom med och hjälpa – fatta ditt beslut redan idag.

www.worldvision.fi/fadderskap